ATEITIS

KOVAS – MARCH 1984 VOL. LXXIV NO. 3

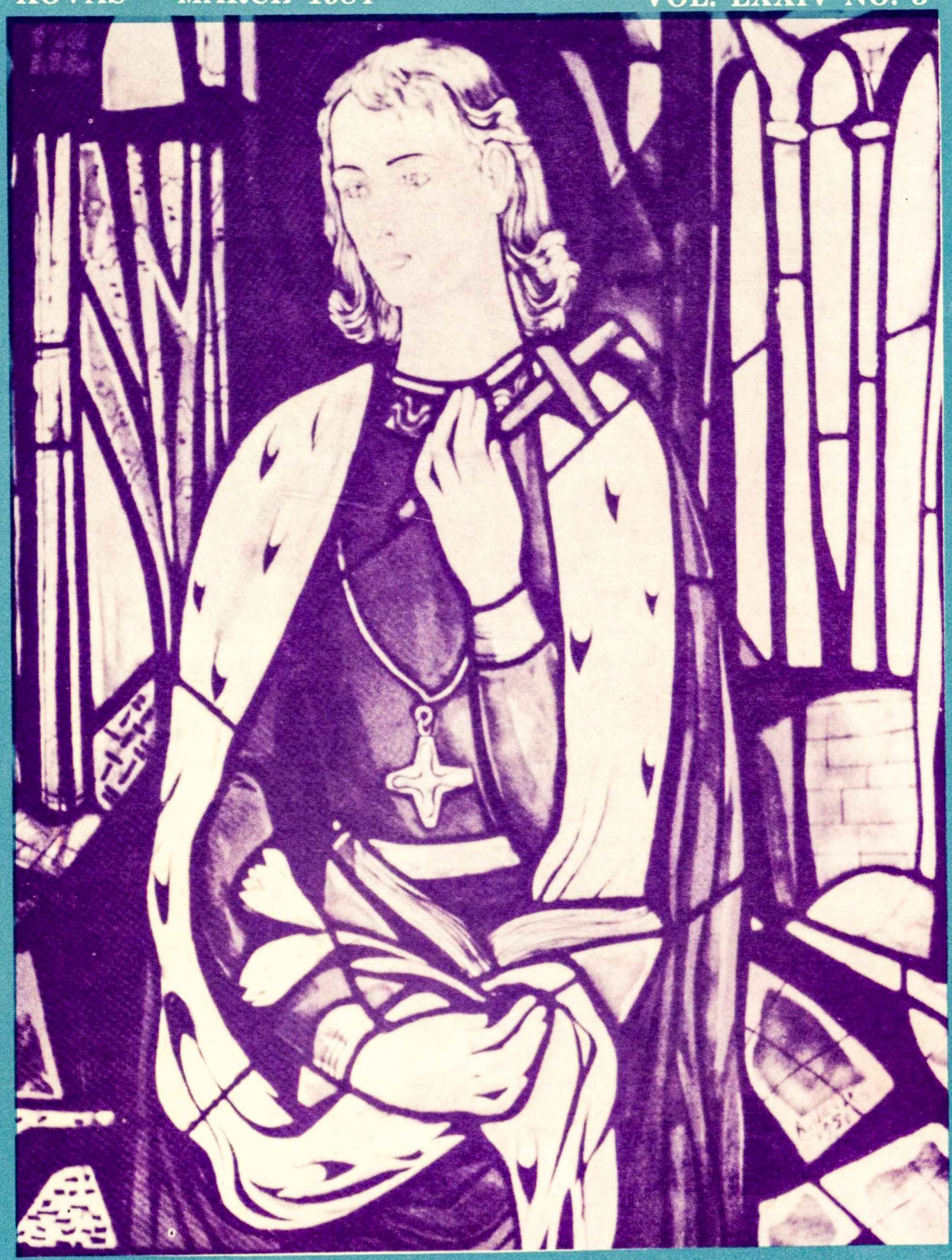

ATEITIS NO. 3
ATEITININKŲ FEDERACIJOS LEIDŽIAMAS KATALIKIŠKOS-
LIETUVIŠKOS ORIENTACIJOS MĖNESINIS ŽURNALAS KOVAS – MARCH 1984 VOL. LXXIV

Ateiki, Kazimierai šventas (eil.) — Giesmė iš Lietuvos 69
Šv. Kazimieras — R.K. 70
Šv. Kazimierui — L. Andriekus 71
Popiežiaus Jono Pauliaus II pamokslas 72
Tas Vardas Šventas Kazimieras (eil.) — R. Pakalnytė 75
Šventasis Kazimieras (eil.) — J. Matulionis 75
Kaip įtempta styga... — K. Trimakas 76
Šv. Kazimiero prasmė ir įtaka dabarčiai —
K. Pemkus, ses. I. Marijošiūtė, A. Saulaitis, SJ,
Kun. J. Prunskis, V. Liulevičius, Vysk. V. Brizgys, A. Rūgytė 79
Šventasis Kazimierai (eil.) — R. Ž-tė 84
11-ji giesmė — Giesmė iš Lietuvos 84
Giesmė Šv. Kazimiero — Giesmė iš Lietuvos 85
Prie Šv. Kazimiero karsto (eil.) — K. Bradūnas 85
Tautos globėjui (eil.) — S. Yla 85
Šv. Kazimiero dvasinis lobynas — V. Dundzila 86
Jie pasirinko Šv. Kazimiero vardą 87
Šv. Kazimiero minėjimai 97
Kazimierinių metų albumai, komitetai, ekskursijos ir pan. 100
Lietuvos turtas — gimtoji kalba — B. Tamulynaitė 104
O kas Tėvynėje? 104
VEIKLA 105

Šį numerį redagavo Ramunė Kubiliūtė. Viršelis ir psl. 69: K. Veleškos vitražas. Nuotraukos: Fellici (72, 74), J. Kuprys (98), V. Kuprytė (106, 107).

Kazimieriniai metai oficialiai prasidėjo 1984 m. kovo mėn. 4 d. iškilmėmis Romoje ir formaliai užsibaigs Pasaulinėje lietuvių katalikų konferencijoje Toronte 1984 m. rugsėjo mėn. 1-4 d. Kazimieriniai metai lietuvių parapijose, leidiniuose, parodose bei širdyse tęsis ištisus 1984 metus.
Kazimierinių straipsnių bus ir kituose „Ateities" numeriuose.

VYRIAUSIA REDAKTORĖ: Stasė Petersonienė, 2534 West 40th Street, Chicago, IL 60632, USA. Tel.: (312) 847-1693

REDAKCINĖ KOLEGIJA: Rima Janulevičiūtė, Ramunė Kubiliūtė, Linas Palubinskas, Raminta Pemkutė, Arūnas Pemkus, Darius Polikaitis, Birutė Tamulynaitė, Arvydas Žygas.

TECHNIKINIS REDAKTORIUS: Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS: Juozas Polikaitis, 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Tel.: (312) 434-2243.

Rankraščių kalbą taiso J. Masilionis. Viršelio antraštė Jono Kuprio.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $1.50. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1984 by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

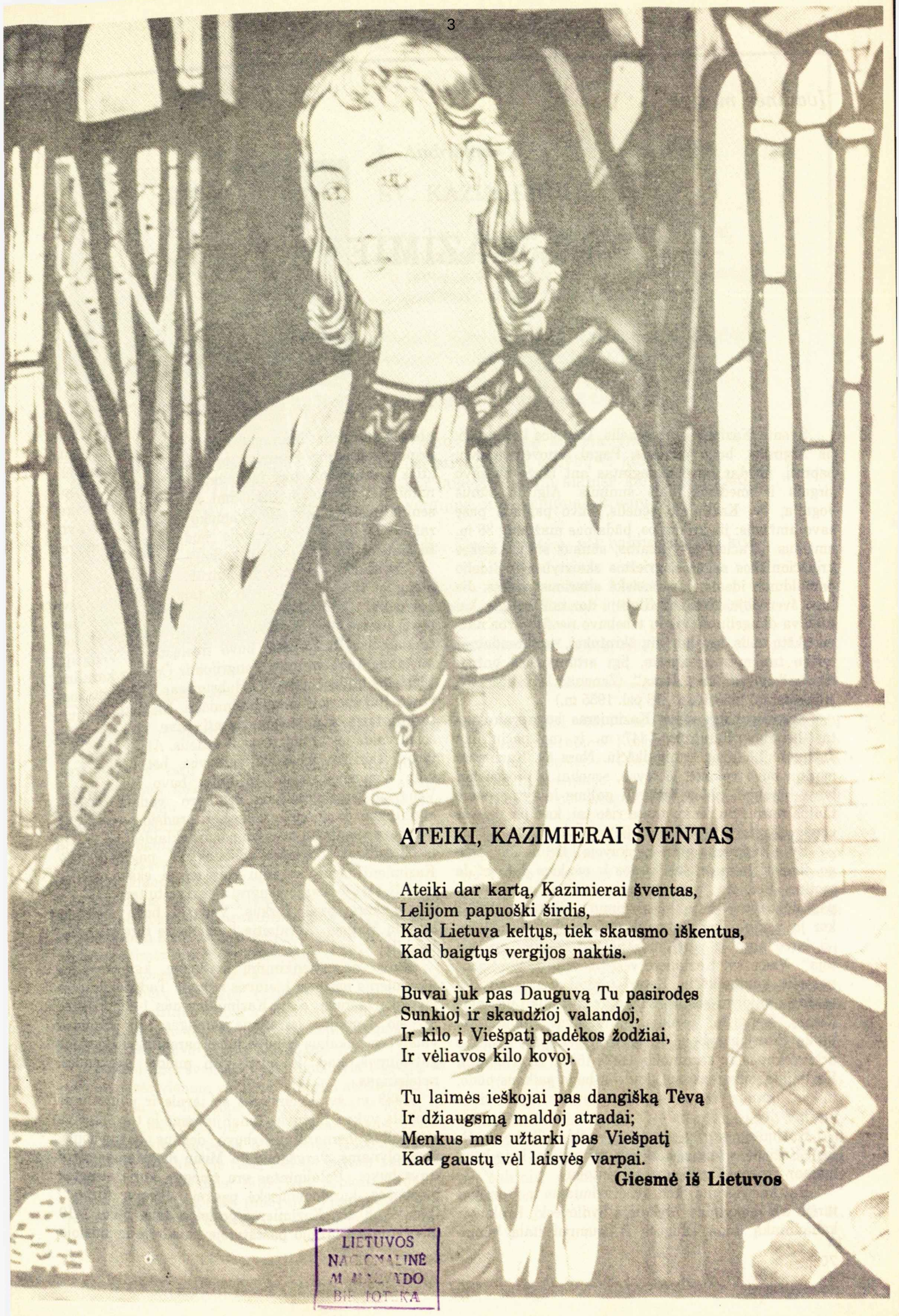

ATEIKI, KAZIMIERAI ŠVENTAS

Ateiki dar kartą, Kazimierai šventas,
Lelijom papuoški širdis,
Kad Lietuva keltųs, tiek skausmo iškentus,
Kad baigtųs vergijos naktis.

Buvai juk pas Dauguvą Tu pasirodęs
Sunkioj ir skaudžioj valandoj,
Ir kilo į Viešpatį padėkos žodžiai,
Ir vėliavos kilo kovoj.

Tu laimės ieškojai pas dangišką Tėvą
Ir džiaugsmą maldoj atradai;
Menkus mus užtarki pas Viešpatį
Kad gaustų vėl laisvės varpai.

Giesmė iš Lietuvos

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M[illegible]YDO
BIBLIOTEKA

Įvadinės mintys

ŠV. KAZIMIERAS

Švento Kazimiero prosenelis, Lietuvos kunigaikštis Algirdas, buvo pagonis. Pagal senovės lietuvių paprotį, jis dar buvo sudegintas ant laužo su savo žirgais ir medžioklinias šunimis. Algirdo sūnus Jogaila, šv. Kazimiero senelis, buvo pagonis pusę savo amžiaus: jis krikštijos, būdamas maždaug 36 m. amžiaus. „Tačiau jo vaikaitis, sūnaus sūnus, siekęs krikščioniškos askezės, griežtos skaistybės ir didelio pamaldumo idealo, jau pasiekė altoriaus garbės. Jis tapo šventuoju Lietuvos Globėju dar tais laikais, kai Lietuva daugeliu atžvilgių tebebuvo neofitų arba naujakrikštų šalis, kai lietuvių ūkininkui, neišbrendamos miško tankmės apsuptam, ligi artimiausios bažnyčios reikėjo eiti visą dieną". (Zenonas Ivinskis. „Šv. Kazimieras, 1458-1484", 13 psl. 1955 m.)

Šv. Kazimiero tėvas Kazimieras buvo vainikuotas Lenkijos karalium 1447 m. ir tuo pačiu liko didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu. Nors šv. Kazimiero motina buvo vokietė, jo tėvas, seneliai ir proseneliai buvo lietuviai. „Mes lietuviai galime laikyti jį savo tautos nariu. Su lenkų tauta rišo tai, kad jis gimė ir užaugo Krokuvoje". (Sužiedėlis)

Šv. Kazimieras gimė Krokuvoje 1458 m. Jis užaugo didelėje šeimoje: šeši sūnūs ir penkios dukros. Jo motina Elzbieta buvo „stiprios valios, nuoširdžiai pamaldi, tvirto katalikų tikėjimo". (Sužiedėlis) Kai kur ją vadina ‚karalių motina', nes anot Sužiedėlio, „ji buvo agni ir veržli karališkųjų vainikų medžiotoja". Visos šv. Kazimiero seserys vėliau ištekėjo už vokiečių kunigaikščių. Keturi broliai vienas po kito susėdo į valdovų sostus. Vienu ar kitu laiku jie valdė Čekiją, Vengriją, Lenkiją ir Lietuvą. Jauniausias brolis Fridrichas buvo Krokuvos vyskupas, Gniezno arkivyskupas ir kardinolas (1494-1503). Apie karalių Kazimierą buvo sakoma, kad jis buvo saikaus būdo, taikus, ramus ir santūrus vadovas, prasilavinęs mažiau negu jo žmona.

Kazimiero vardas slaviškai reiškia „Taikos nešėjas". Sužiedėlis teigia, kad jam tai pritiko, kaip būsimajam Taikos Karalienės garbintojui.

Kai kur rašoma, kad šv. Kazimieras ir jo broliai turėjo tris mokytojus: Mykalojų Sydlovecką, Krokuvos kanauninką Joną Dlugošą ir trumpai italą humanistą Kalimachą. Manoma, kad Dlugošas daug jiems pripasakojo apie Lietuvos praeitį. Pagal Sužiedėlį, „tiek Kazimieras, tiek ir jo broliai nebuvo nei lepinami, nei asketiškai auklėjami, kaip buvo klaidingai seniau pasakojama". Jie pramoko lotyniškai skaityti, rašyti ir kalbėti. Lietuvoje būdamas Kazimieras tikriausiai girdėjo lietuvių kalbą.

Šv. Kazimierui mokslai nutrūko, jam bebūnant 13 metų, o būdamas 17 metų jis tapo nuolatiniu tėvo palydovu. Kelionėse kartais teko būti vertėju, nes tėvas nemokėjo lotyniškai kalbėti. Mokslams nutrūkus, šv. Kazimieras buvo nusiųstas į Vengriją. Maždaug 1457 m. mirė Vengrijos ir Čekijos karalius, Elzbietos brolis Liudvikas Habsburgas. Dėl sosto susivaržė Habsburgai ir Gediminaičiai. Elzbieta pasijuto turinti teisę abu sostus paimti savo vaikams, nes sostą valdė jos brolis, tėvas ir senelis. Abu kraštai tuo tarpu išsirinko vietinius valdovus, bet Kazimieras, kaip Vengrijos sosto įpėdinis, buvo nusiųstas į Vengriją su patarėjais ir karo vadais. Kariai algininkai, daugiausia vokiečiai, pradėjo pasitraukti, nes negavo sutarto atlyginimo. Jie sklaidėsi po kraštą plėšikaudami. Popiežius Sikstas IV pagrasino šv. Kazimiero tėvui, karaliui Kazimierui ekskomunika, ragino, kad lenkai ir vengrai nekariautų tarp savęs, o eitų į karą prieš turkus. Vengrai buvo išsirinkę karalių Motiejų. Karalaitis Kazimieras turėjo grįžti į Lenkiją.

Buvo nepasitenkinimų Lietuvoje, kad karalius Kazimieras nežiūrįs Lietuvos reikalų. Tad Kazimieras išvyko į Lietuvą, o šv. Kazimieras nuo 1481 iki 1483 m. ėjo Lenkijos karaliaus pareigas. Jis rūpinosi valstybės reikalais ir buvo labai pareigingas. Dažnas galvojimas, kad jis buvo vien maldoj paskendęs, neteisingas.

1483 m. šv. Kazimieras su tėvais ir jaunesniais broliais vyko į Lietuvą. Tenai jis rėmė jo tėvo įkurtus vienuolius bernardinus, buvo dosnus bažnyčioms, vienuolynams, vargšams. Jo Mišių mėgstamas skaitinys buvo: „Palaimintas yra žmogus, kuris atrastas be dėmės, kuris nenusekė paskui auksą ir turtus". (Ekl. 31, 8) Šv. Kazimieras praleido daug laiko 1419 m. Vytauto Didžiojo pastatytoje katedroje ir didžiojo

L. Andriekus

ŠV. KAZIMIERUI

Geso Tavo rūmuose žiemos naktim žibintai,
Nušlamėdavo triukšmingų puotų ūžesys, —
Tu jautei, koks poilsis saldus, kai snaigės krinta
Ir prasiveria sapnų šalis šviesi.

Snaudė Vilniuj apsnigti kalnai, laukai ir girios,
Snaudė Gedimino Vilkas Paneriuos,
Tik Tu, baltu berželiu gilioj maldoj pasviręs,
Prie bažnyčios durų laukdavai aušros.

Gal jautei tada, jog amžinai reikės budėti —
Neišleisti Lietuvos sodybų iš akies:
Ir kai laisvėje ramiai šlamės klevai pas klėtį,
Ir vergijoje, kai Nemunas krauju tekės.

Šiandie, Tavo šventėje, vėl baltos snaigės krinta,
Tik netilsta mūsų verksmo ūžesys...
Bet mes turime Tave — tamsybėj degantį žibintą
Ir vis laukiame, kada pakils aušra šviesi.

kunigaikščio rūmuose. Maldai jis skirdavo nemažai laiko.

Kodėl ir kaip 26 m. amžiaus šv. Kazimieras susirgo džiova, neaišku, nes jo šeimoje ta liga niekas nesirgo. Tačiau anais laikais nebuvo vaisto nuo džiovos. Grįžtant į Krokuvą su karaliene ir broliu, jo liga labai pablogėjo, ir jis mirė Gardine 1484 m. kovo mėn. 4 d., ketvirtadienį, po Pelenų dienos. Palaidotas Vilniaus katedros koplyčioje.

Karalienė Elzbieta sergantį sūnų Kazimierą dar tikėjosi sutuokti su imperatoriaus Fridricho dukterim. Elzbieta pati buvo imperatoriaus duktė ir norėjo turėti aukštos kilmės marčią ir giminystės ryšį su imperijos sostu. Galimas dalykas, kad jei ne liga, šv. Kazimieras nebūtų išvengęs vedybų, nors, anot Sužiedėlio, jis pasirinko kitokį gyvenimą „pasiryžęs savęs nedalyti tarp moters žemėje ir Moters danguje. Dangaus Motina buvo jį visą patraukusi į save".

Dažnai apie šventųjų gyvenimus kyla legendų. Iš vienos pusės vienam vokiečiui autoriui atrodė, kad šv. Kazimieras „iš legendos išdrožtas", bet iš kitos, jis rašė, kad istoriškai jis yra visiškai tikras. Lenkų metraštininkas Motiejus Miechovita (1456-1523), šv. Kazimiero vienaamžis rašė, kad po mirties karalaitis ėmė garsėti stebuklais. 1516-17 m. popiežių Leoną X pasiekė visas pluoštas prašymų. Prašymuose buvo nurodyta: žmonės meldžiasi į šv. Kazimierą ir gausėja stebuklai. 1517 m. buvo pavesta kardinolų kolegijai pasirūpinti Kazimiero gyvenimo tyrimu, o 1521 m. popiežius Leonas X paskelbė karalaitį Kazimierą šventuoju.

Kai kas neteisingai skelbia kitas kanonizacijos datas.

Sužiedėlis mini, kad paveikslai, vaizduojantys šv. Kazimierą, klūpantį Aušros Vartuose prie Marijos paveikslo su Gedimino pilies griuvėsiais miesto panoramoje, istoriškai neteisingi. Tuo metu, anot Sužiedėlio, dar nebuvo jokios sienos su vartais, o karaliaus Gedimino pilis tebebuvo gyvenamas pastatas.

Kai kur neteisingai skelbiama, kad šv. Kazimieras miręs Vilniuje.

Istoriškai kalbant apie šv. Kazimierą, reikėtų atsargiai žvelgti į faktus. Tačiau šv. Kazimiero reikšmė dabartiniams laikams, jo, sakykim, „testamentas" Lietuvai liks neginčijamai gilus ir prasmingas.

(Čia yra trumpas įvadas, apie šv. Kazimiero gyvenimą. Pasinaudota daugiausia 1983 m. parašytu Simo Sužiedėlio darbu „Šv. Kazimieras, 1458-1484, penkių šimtų metų mirties sukaktį minint". Norintieji daugiau sužinoti, raginami pasiskaityti kitų leidinių ir šaltinių, kurie yra paminėti šiame „Ateities" numeryje.)

R. K.

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II PAMOKSLAS ŠV. MIŠIŲ METU VATIKANO BAZILIKOJE 1984 m. KOVO 4 d.

Ateitininkai studentai Rūta Staniškytė ir Arūnas Pemkus kalbasi su popiežiumi Pauliu Jonu II 1984 m. kovo 4 d. Romoje

„Būkite šventi, nes aš, Viešpats, jūsų Dievas esu šventas" (Kun 19,2).

1. Šiais pirmojo šios dienos liturgijos skaitinio žodžiais, savo mintimis ir širdimi drauge su jumis, broliai ir seserys, persikeliu prie šv. Kazimiero karsto Vilniuje.

Šiais metais sukanka 500 metų, kai to Šventojo relikvijos, brangios visai Bažnyčiai, buvo palaidotos jo gimtojo krašto Dievo Tautoje. Nuo penkerių šimtų metų šv. Kazimieras, Lietuvos Globėjas, pasilieka tarp tos Tautos, su visu savo šventumo palikimu, likdamas Atpirkimo paslapties liudininku, kaip ženklas tos vilties, kurioje esame išganyti (Rom 8,24).

Per ištisus penkerius amžius jis kalba savo Tautiečiams, o drauge ir visiems tikėjimo malonės ir šventojo Krikšto broliams ir seserims: „Būkite šventi, nes aš, Viešpats, jūsų Dievas, esu šventas".

2. Vakar Lietuvos Bažnyčia pradėjo 500 metų šv. Kazimiero mirties sukakties minėjimą Vilniuje iškilminga Lietuvos episkopato koncelebracija prie Šventojo karsto.

Norime pradėti šį jubiliejų taip pat čia, Šv. Petro bazilikoje, kuri yra regimas Bažnyčios vienybės centras. Tokiu būdu visa visuotinė Bažnyčia pareiškia savo katalikišką vieningumą su Lietuvos Bažnyčia, kuri Lietuvoje yra suburta penkerių šimtų metų šv. Kazimiero tradicija. Galima sakyti — visa visuotinė Bažnyčia, drauge su šv. Petro įpėdiniu, Romos vyskupu, dvasiniu būdu kaip maldininkė, keliauja į Vilnių, į šventovę, kur palaidotas Šventasis Lietuvos

Globėjas. Tai maldinga tikėjimo ir meilės kelionė, kuri mus jungia ir vienyja. Jėzuje Kristuje, Dievo ir Marijos Sūnuje, kaip Tėvo įsūnius, kaip liudytojus Tiesos, kuri išlaisvina žmogų Dvasios Guodėjos galia.

3. Šv. Kazimiero atmintis yra brangi sūnums ir dukroms to krašto, kuris savo laiku išaugo Gedimino giminės Didžiųjų Kunigaikščių ir Jogailaičių valdžioje. Aš negaliu nesijaudindamas širdyje pamiršti to fakto, kad šis Šventasis yra gimęs karališkoje Krokuvos pilyje 1458 m. ir yra sūnus Kazimiero Jogailaičio, Lenkijos karaliaus ir Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio sūnus, o jo motina Elzbieta (Habsburgų giminės), vadinama „Karalių motina".

Kazimieras paveldėjo tėvo vardą. Jis buvo kilęs iš tos didelės dinastijos, iš kurios Lietuva 1386 m. (taigi beveik prieš 600 metų) gavo krikštą.

Labai yra reikšminga, kad iš to Krikšto paveldėjimo trumpu laiku išaugo toks brandus šventumo vaisius!

Reikšminga ir tai, kad toje pačioje vietoje, kur Protėviai gavo aną istorinį Krikštą — Vilniuje — beveik po šimto metų buvo palaidotas Šventasis!

Jame subrendo tasai pašaukimas į šventumą, kuriuo persiėmė visa Dievo Tauta ir ištisas kraštas, ir spinduliavo visiems šv. Kazimiero bendrataučiams. Netrūksta Lietuvoje, Lenkijoje ir kitose krikščioniškose tautose tų, kurie švento Krikšto metu gauna Kazimiero vardą, kad jis būtų jų vadas ir krikščioniškojo gyvenimo kelias.

4. Žemiškasis Kazimiero gyvenimas buvo trumpas — vos 26 metai. Bet galima pasakyti Šventojo Rašto žodžiais, kad „trumpu laiku pasiekė tobulumo" (Išm 4,13). Žmogaus gyvenimo mastas iš tiesų yra moralinis subrendimas, o ypač Dievo ir artimo meilės laipsnis, kuriuo pripildo visas savo gyvenimo dienas.

Apie tai kalba šios dienos liturgijos skaitiniuose tiek Psalmininkas, tiek šv. Paulius laiške filipiečiams, tiek pagaliau ir šv. Jonas savo evangelijoje.

Tikriausiai apie šv. Kazimeirą, Jogailos ainį, galima pasakyti: „Štai tas, kuris vaikšto nesuteptas, elgiasi teisingai ir kalba iš širdies tiesą" (Ps 14,2), nurodant jo kalbėjimo būdą, kada jis nesvyravo daryti įtakos savo tėvui karaliui, kaip tai liudija kronikos, kada to reikalavo teisingumas valdomųjų atžvilgiu.

Kazimieras yra ypač Jėzaus Kristaus mokinys ir sekėjas, kuris galėjo apie save pasakyti Apaštalo žodžiais: „Ryžausi visko netekti ir viską laikau sąšlavomis, kad tik laimėčiau Kristų ir būčiau jame" (Fil. 3,8-9). Tas didysis troškimas degino jo sielą, tartum išvidinė ugnis.

Jis buvo kaip tas Evangelijos bėgikas, kuris „veržiasi pirmyn į tikslą" (Fil 3, 13-14). Kazimieras iš tikrųjų liko palikuonių atmintyje, kaip uolus asketas, kuris tenkinosi maža kuo, bet daug reikalavo iš savęs.

5. Šventumo gyvenimas, kuriame toji jauna siela artėja prie Dievo Jėzuje Kristuje, turėjo pagrindinį šaltinį meilėje. Kazimieras gyveno Kristaus meilės įsakymu, kaip esminiu savo minčių, jausmų ir veiksmų maistu. To jo „pasilikite meilėje" jis mokėsi kasdien iš Dieviškojo Mokytojo, kuris sako: „Kaip mane Tėvas mylėjo, taip ir aš jus mylėjau. Pasilikite mano meilėje! Jei laikysitės mano įsakymų, pasiliksite mano meilėje, kaip aš kad vykdau savo Tėvo įsakymus ir pasilieku jo meilėje" (Jn 15, 9-11).

Taigi Kazimieras pasiliko Kristaus, Dievo Sūnaus meilėje, tapdamas vis tobulesniu savo Mokytojo „draugu". Jis tvirtėjo vis labiau toje stiprioje būsenoje, apie kurią patsai Mokytojas kalbėjo apaštalams: „Aš jus išsirinkau ir paskyriau, kad eitumėte, duotumėte vaisių ir jūsų vaisiai išliktų, — kad ko tik prašytumėte Tėvą mano vardu, jis visa jums duotų" (Jn 15, 16). Taip tad mums atrodo — pagal liturginius skaitinius — Kazimieras, žmogus maldos, žmogus darbų, kilusių iš meilės, tikras Kristaus evangelijos liudytojas.

6. „Kad vienas kitą mylėtumėte" (Jn 15, 12.17), sako Mokytojas, o mokinys ir sekėjas stengiasi tą meilę parodyti visu savo gyvenimu. Kadangi Kazimieras yra karaliaus sūnus, jis randa būdų pareikšti tą savitarpę meilę, nuolankiai tarnaudamas kitiems, ypač vargšams, ligonims, pagalbos reikalingiems.

Štai ką skaitome šiuo klausimu beveik jo bendralaikio autoriaus Kazimiero gyvenimo aprašyme: „Gynė ir pasiėmė ant savęs vargdienių ir skurstančiųjų reikalus, dėl to liaudis jį vadino vargšų gynėju. Nors buvo karaliaus sūnus, kilmingas savo gimimu, tačiau niekad nesirodė aukštesniu elgesyje ir susitikime su bet kokiu žmogumi, nors tas būtų menkos ir žemos kilmės" (Iš Brevijoriaus).

Kazimieras turėjo prieš akis Kristaus pavyzdį, kuris plovė savo mokinių kojas ir pasakė: „Jei tad aš — Viešpats ir Mokytojas — numazgojau jums kojas, tai ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgoti" (Jn 13, 14).

7. Tokiu šventumo paveldėjimu Kazimieras, karaliaus sūnus, pasiliko tarp savo krašto Dievo Tautos, Lietuvos Globėju. Šiandien mūsų širdys ir mūsų maldos krypsta ypatingu būdu į tą kraštą ir į tą Tautą. Apkabiname su meile visus sūnus ir dukras Lietuvoje, geografiškai prasikišusioje į Rytus — jau per šešerius amžius susirišusioje tikėjimo ir katalikiškos vienybės ryšiais su Šv. Petro sostu Romoje.

Mintimis ir malda noriu pasiekti kiekvieną tos Tautos sūnų ir dukrą ir tarti:

— Jūs, brangiausieji Broliai episkopate, kurie Gerojo Ganytojo uolumu, turite vadovauti tarp tiek

kliūčių lietuvių tautai išganymo kelyje! Būkite stiprinami šviesiu ir kartais heroišku savo ištikimybės Kristui ir Bažnyčiai paliudijimu daugybės jūsų tėvynės sielų ganytojų.

Jūs kunigai, uolūs ir ištikimi „Kristaus tarnai ir jo paslapčių dalintojai" (1 Kor 4,1): jūsų tikėjimo šviesa, išbandyta ugnimi tiekos bandymų, pasidalintų su jūsų tikinčiaisiais, tešviečia žmonių akyse. Su ypatinga meile prisimenu ypač senesnius ir ligonius kunigus, kurie nepailsdami darbuojasi Viešpaties vynuogyne iki paskutinio savo gyvenimo atodūsio.

Jūs, Dievui pasiaukojusios sielos evangeliškų patarimų įžadais: su jūsų visišku atsidavimu Dievui ir tyliu, dažnai slaptu gyvenimu, tačiau vaisingais artimo meilės darbais, statote Kristaus Kūną (Bažnyčią).

Jūs, seminaristai, savo didžiadvasiškumu ir ištverme, dažnai nugalėdami visas kliūtis, mokėkite atsakyti į Viešpaties šaukimą.

Glaudžiu prie širdies visas krikščioniškas šeimas, kad pasaulyje, kuris nepažįsta religinių vertybių, mokėtų perteikti vaikams brangias vertybes: per Krikštą gautąjį tikėjimą, dorybes, kurios sudaro tikrąją žmogaus vertę, gražias krikščioniškas tradicijas, kurios nuo amžių persunkė lietuvių tautos kultūrą.

Ypatingai prisimenu jus, jaunuoliai-jaunuolės, kad sektumėte šv. Kazimiero pavyzdžiu, ištikimybe Dievui ir gyvenimo šventumu.

Pagaliau mano ir jūsų malda teesie skirta už ligonius, už tuos, kurie yra bandymuose, už visus tuos, kurie gyvena palaiminimų dvasioje: „Palaiminti jūs, kai dėl manęs jus niekina ir persekioja bei meluodami visaip šmeižia. Būkite linksmi ir džiūgaukite, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje" (Mt 5,11).

8. „Visose žemės giminėse gyvuoja vienintelė Dievo Tauta ir ima sau piliečius iš visų tautų ne žemiško, bet dangiško pobūdžio karalystei... Šio visuotinumo dėka visos dalys įneša savo dovanas kitoms dalims ir visai Bažnyčiai, ir taip yra stiprinama visuma ir atskiros dalys" (Lumen Gentium, 13).

Lietuvos krašto Bažnyčia! Šiandien Šv. Petro sostas su dėkingumu jaučia tą ypatingą dovaną, kurią tavo krašto Dievo Tauta yra suteikusi dvasinei Bažnyčios vienybei. Toji dovana yra šventasis Kazimieras!

Tu esi čia pat dvasinėje katalikų Bažnyčios vienybėje ir palikime tikėjimo, vilties ir meilės, kuri penkerių amžių bėgyje — o ypač šiais laikais — išsivystė aplink Lietuvos Globėją šv. Kazimierą.

O Bažnyčia! Esi taip artima, o drauge taip tolima, tu esi brangi visoms visuotinės ir vienintelės Bažnyčios bendruomenėms. Brangi toji Tauta, kuri taip uoliai saugoja relikvijas ir dvasinį šv. Kazimiero palikimą.

Suklaupę prie šv. Kazimiero karsto pasitikėjimo dvasioje kreipiamės į Aušros Vartų Gailestingumo Motiną ir šaukiamės Jos su tuo pačiu uolumu, su ta pačia viltimi, su ta pačia meile, kuri liepsnojo šv. Kazimiero širdyje:

„Mūsų, viltie, sveika!
Tavęs šaukiamės!
Tavo apgynimo prašome,
Gailestingumo Motina!"

TAS VARDAS —

ŠVENTAS KAZIMIERAS

1983.04.17

Slenka amžiai. Sudyla granitas.
Ir išsenka giliausia versmė.
Laiko knygoj vardus užrašytus
Užmiršimo praryja gelmė.

Slenka amžiai. Istorija miršta.
Kas suspės gi su laiko srove?! —
Užsiklos nežinios rūkas tirštas,
Ir į nežinią daug ką nuves.

Tiktai Tu, Lietuvos Karalaiti,
Meile Motinos Dievo degąs,
Tu gi išnešei dangišką kraitį
Per audringas jaunystės bangas.

Slinko amžiai. Ir keitės valdovai.
Daug vardų nūdiena nekartos...
Tiktai Tu — Tu išsaugojai šlovę
Savo vardo ir savo Tautos.

Penkių amžių naikinančios kandys
Negalėjo to vardo sugraužt:
Jis kaip dieviškas atbalsis sklando
Virš Tėvynės garsiau ir skaidriau.

Ramunė Pakalnytė

(Iš Lietuvos gautas eilėraštis)

ŠVENTASAI KAZIMIERAI

Rankas tiesiu į Tavo šventą Karstą,
Ten rymantį Antakalnio tyloj...
Kur niekad grožio pilnatis nevargsta
Ir skęsta visata Dangaus maldoj.

Gyvybės šiluma, žodžiu sultingu,
Lietuviškos minties jėga brendu...
Keliu Tavo jaunystės reikalingu —
Ir gėrio šventą tiesą surandu.

Iš čia, iš šito Aušros Vartų miesto,
Maldos tyloj dangaus skliautais skridai,
Nešei Aukščiausiajam jaunystės žiedą —
Ir ten garbės vainiką suradai...

Dangaus gėles po Tavo kojom barsto
Šventieji angelai šventų minioj...
Rankas tiesiu prie Tavo švento Karsto,
Su prašymu maldavimų tyloj.

Kun. J. Matulionis

Eilėraštis gautas iš Lietuvos.

KAIP ĮTEMPTA STYGA...

Kun. Kęstutis Trimakas

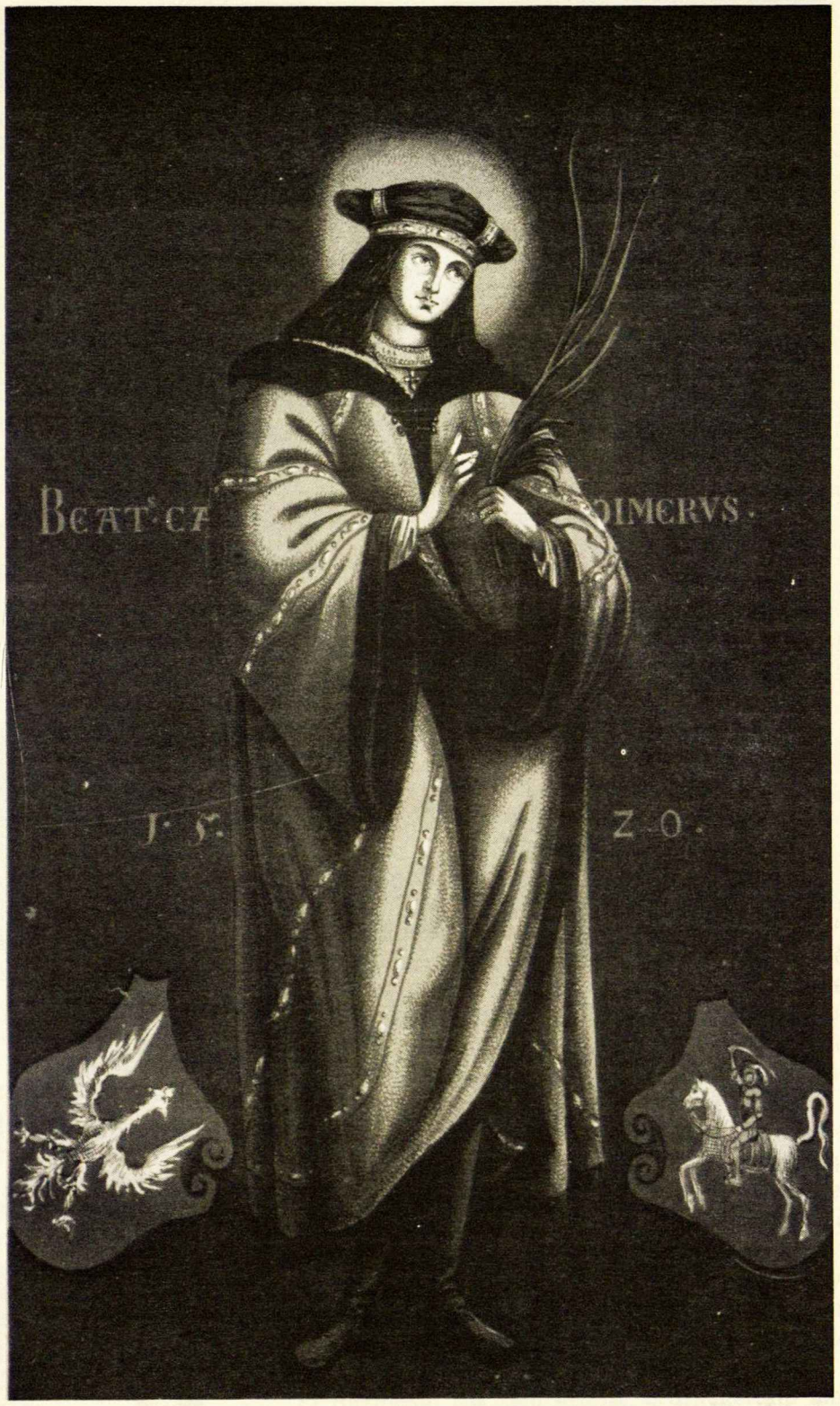

Minint šventojo Kazimiero 500 metų mirties sukaktį

Kuo labiau kas priartėja prie nesuvokiamo Dievo,
to paslaptingojo, virš visko Esančiojo,
viso Gėrio Šaltinio,
tuo labiau tas pasidaro pats
savo viduj nesuvokiamas,
bet kartu jis tampa gėrio skleidėju —
ne savo, bet Dievo...
Žmonės gi, tai pajutę,
prie jo yra patraukiami.

Taip yra atsitikę ir su šventuoju Kazimieru.
Nesuprastas anuomet.
Nesuprantamas dabar.
O vis dėlto traukia.

Tą trauką jaučiame ir šiandien,
1984-ųjų metų kovo ketvirtąją,
minėdami lygiai 500 metų nuo jo mirties.

* * *

Jaunas vyras kaip įtempta styga
tarp karaliaus sosto ir Dievo sosto...

* * *

Dailininko Vičulkovskio nutapytam paveiksle
vaizduojamas jaunuolis puošniuose rūbuose
prie bažnyčiso durų,
sukritęs ant granito grindinio.
Nugara atsirėmęs į koloną.
Akys užmerktos...

Aplink jį keli žmonės, jį čia užtikę.
Jo kairėj — du ginkluoti vyrai, toliau kiti...
Žiūri į jį nustebusiom akim.
Jo dešinėj — pritūpęs
tiesiai į jo veidą žvelgia kitas jaunuolis —
lyg vienas jo brolių.

Visa to vaizdo prasmė susikaupia veiduose.
Jį čia užtikusiųjų akyse —
nuostaba.., nesuvokimas...
O jo veide — šviesi ramybė...
Nors akys užmerktos, galva pakelta,
lyg žvelgiant į viršų,
lyg vidiniu žvilgsniu matant tai,
iš kur sklido toji ramybė...

Iš anų laikų užsilikusi tradicija teigia,
kad Kazimieras buvo rytą rastas
užmigęs prie bažnyčios durų...
Apskelbti miegančiu lengviau,
negu pripažinti žvelgiančiu
užmerktom akim į nesuvokiamą šviesą.
Pagaliau gal ir buvo užmigęs —
visą naktį besimeldžiantįjį gal ir pergalėjo
nuovargis ir miegas.
Bet jau ir tuo jis buvo išsiskyręs
iš kitų aplinkui — kaip tas,
kuriam dienos nepakako,
kuris kalbėjo su Dievu ir naktį.

* * *

Jaunas vyras kaip įtempta styga
tarp karaliaus ir Dievo sosto.

* * *

Prie karaliaus sosto...
Karalaitis... Sosto įpėdinis...
Nuo jaunų dienų tėvai ir rinktiniai mokytojai
skiepijo jame norą valdyti,
užimti sostą, būti karalium

Jau dvylikamečiui jam
buvo siūlomas Vengrijos karaliaus sostas.
Mirė Vengrijos ir Čekijos karalius Vladislovas.
Jo giminaitė Kazimiero motina Elzbieta
laikė save tų sostų įpėdine.
Sostus užimti pasiuntė savo sūnus su kariuomenėm.
Į Čekiją — vyriausiąjį Vladislovą.
Į Vengriją — Kazimierą.
Vladislovui pasisekė. Kazimierui — ne.

Vos dvylikos metų Kazimieras
su dvylikos tūkstančių kariuomene susilaukė
stipraus vengrų pasipriešinimo.
Samdyta kariuomenė pakriko.
Kazimieras grįžo apviltas —
be garbės ir be sosto.
Gal nuo tada jis ėmė jausti
žemiškų, kad ir karališkų, sostų trapumą.

* * *

Jo broliui likus Čekijos karalium,
Kazimieras tapo savo tėvo įpėdiniu.
Negavęs Vengrijos sosto,
jam buvo žadamas Lenkijos karaliaus sostas.
Jam užimti nereikėjo nei karo jėgos.
Pakako turėti tėvo palankumo,
bent pusėtinos išminties —
ir laiko...
Tėvas sūnų nepaprastai mėgo.
Jo paties gabumai greit rinko išminties turtus.
Bet... ar pakaks laiko,
pro pirštus kaip smėlis sprūstančio laiko?..

* * *

Vienu metu atrodė, kad laiko pritruks.
Dvidešimtvienerių metų sosto įpėdinis
su tėvu lankėsi Vilniuje.
Dalis Lietuvos didžiūnų, nepatenkintų
karaliaus nepakankamu dėmesiu jų kraštui,
ruošė sąmokslą tėvą ir sūnų nužudyti.
Bet planas laiku išaiškinamas —
tėvas ir sūnus lieka gyvi.
Kaip gali jaustis, kai pajunti,
jog kiti kėsinasi į tavo gyvybę vien dėl to,
kad tavo įgimta teisė paveldėt sostą?

Paveldėt sostą — ir įgimta teisė,
ir tėvas palankus, ir išminties apstu...
Tik laiko klausimas.
Ar pakaks laiko,
pro pirštus kaip smėlis sprūstančio laiko?

* * *

Jaunas vyras kaip įtempta styga
tarp karaliaus ir Dievo sosto.

* * *

Prie Dievo sosto.
Nuo kada? Kas privedė prie jo?
Motina — karalienė Elzbieta bus pirma
sūnui apie Jį kalbėjus.
Rinktiniai mokytojai — paskui.
Bet galutinai noras tarnauti Dievui
atėjo iš vidaus, neįgimtas, nemokytas,
nes jis toli prašoko tai,
ir ko motina norėjo,
ir ko mokytojai tikėjosi.

Tarp karaliaus ir Dievo sosto...
Karaliaus soste jis pats būtų sėdėjęs.
Visi kiti būtų buvę jo pavaldiniai,

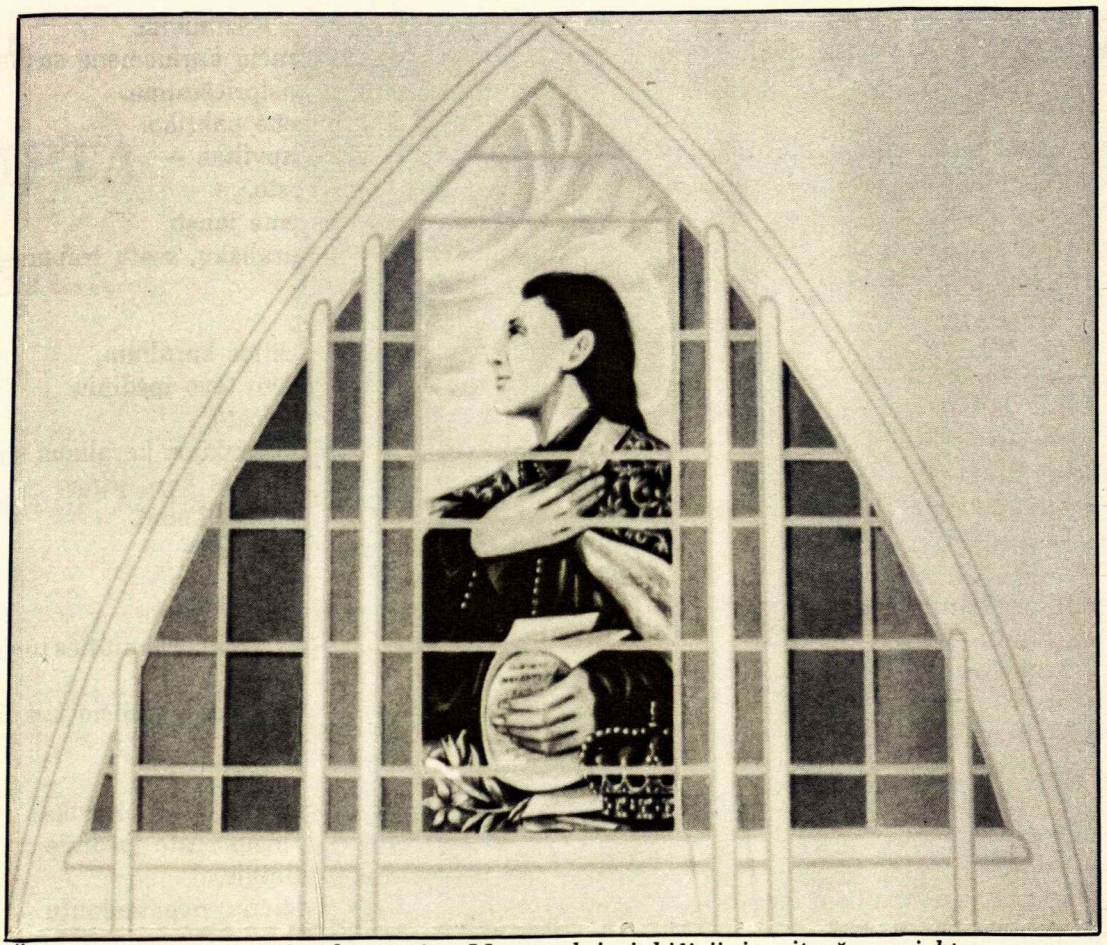

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios Montrealyje jubiliejinio vitražo projektas

kurie prieš jį lenktųsi,
jo norus, jo įsakymus vykdytų.

O jis vis labiau žvelgė į Dievo sostą...
Ir tame soste jis matė ne save, o Dievą,
prieš kurį jis pats vis žemiau lenkėsi,
kurio norus, įsakymus, net įkvėpimus
jis vis paklusniau vykdė.

Su laiku, kurio buvo tiek maža,
jis ėmė veržte veržtis prie Dievo...
Maldai nebeužteko dienos. Buvo skiriama ir naktis.
Jo dėmesy — Kristaus kančia —
meilės Dievui ir žmonėms semtis —
ir stiprybės, ypač į plaučius įsimetus džiovai.
Kad neištižtų karališkoj prabangoj,
aštriai pasninkavo,
o po princo puošniais drabužiais
vilkėjo ašutinę.
Kiek tik galėjo, šelpė vargšus.
O lūpose ir širdyje dažnai kartojo:
„Ausk Marijai giesmės giją,
mano siela nerami..."

O tuo tarpu
tėvas jį vis dar ruošė Lenkijos sostan,
motina jam iš princesių tarpo
vis dar teberinko žmoną,
o broliai ir seserys
džiaugės ir linksminosi karališkam dvare.

O Kazimieras?
Jis buvo kaip įtempta styga
tarp karaliaus sosto ir Dievo sosto...
Ir jo žvilgsnis buvo įsmeigtas į Dievo sostą...

Įsismelkė džiova...
Įtempta styga
noriai, paklusniai trūko, —
paleidus karaliaus sostą,
virpėdama prisišliejo prie Dievo...

* * *

Kuo labiau kas priartėja prie nesuvokiamo Dievo,
to paslaptingojo, virš visko Esančiojo,
viso Gėrio Šaltinio,
tuo labiau tas pasidaro pats
savo viduj nesuvokiamas,
bet kartu jis tampa gėrio skleidėju —
ne savo, bet Deivo...
Žmonės gi, tai pajutę,
prie jo yra patraukiami.

Taip yra atsitikę ir su Šventuoju Kazimieru.
Nesuprastas anuomet.
Nesuprantamas dabar.
O vis dėl to traukia.

Jausdami tą trauką ir šiandien,
minėdami 500 metų nuo jo mirties,
jo globai pavedame
savo tautą, tėvynę, jaunimą ir save pačius.

Švento Kazimiero prasmė ir įtaka dabarčiai

„Už penketo amžiaus skraistės, kuri nuo mūsų pridengia šv. Kazimiero laikus..."
(Sužiedėlis)

Už penketo amžių skraistės, kuri nuo mūsų pridengia šv. Kazimiero laikus, jo neišskiria iš kitų asmenų nei karališkas drabužis, kurį jis vilkėjo, nei valdovo žygis, surizgęs su sostu, kurį jis kartais tik prisiversdamas atlikdavo. Visi karališkieji puošmens, laikui bėgant, sudūla, ir daug didžių darbų, dargi surašytų į žmonių knygas, nedaug kas bemini. Visada gi lieka patvari ir nenykstanti nuskaidrinta žmogiškoji asmenybė — laiko nesugraužiamas yra jos šventumas. Šventojo vardas neišdyla iš istorijos, neaptemsta ir neišblėsta, nepraeina nei su srūvančiu laiku, nei su bekintančiomis kartomis. „Gali sau ūžauti ir smarkauti jūrų vandenys, ir kalnai virpėti nuo jų šėlimo" (Ps. 45, 4), Šventojo vardas lieka nepajudinamas. Kol bus aukojamos Mišios, kalbamos maldos, giedamos giesmės, Šventojo vardas bus minimas, nors jį primirštų jo paties tauta. Vardas tikro žmogaus, iškėlusio amžiną, nenykstamą pradą laikinėje mūsų buityje.

Šventas Kazimieras jį pabrėžė lietuvių tautoje.

Iš Simo Sužiedėlio
„Šventas Kazimieras 1458-1484,
penkių šimtų metų mirties sukaktį
minint", kurį 1983 m. išleido
šv. Kazimiero sukakčių komitetas)

Komentarai

Pradėsiu nuo prof. S. Sužiedėlio knygos ištraukos komentarų.

Abejočiau, ar šv. Kazimieras atlikdavo valdovo pareigas tik prisiversdamas. Įsivaizduočiau jas atliekantį su visu pasišventimu, žemiškos jėgos nepiktnaudojimu ir paklusnumu dangiškajam Valdovui.

Nenorėčiau sutikti su teigimu, kad „daug didžių darbų, dargi surašytų į žmonių knygas, nedaug kas bemini". Dideli darbai, taigi ir pats šventumas, nenyksta, bet pasilieka ne tik istorijos lapuose, bet ir gyvenime.

Šv. Kazimiero vardas neišdilo iš istorijos, nepraėjo nei su laiku. Tokie vardai, kaip Kristaforas, Jurgis (labai populiarūs Lietuvoj) praėjo. Bažnyčia nerado pakankamai istorinių duomenų už jų asmenybes garantuoti. Atsargumas ir atviras žodis Bažnyčiai nepakenkė.

500 metų jubiliejus nuo Šv. Kazimiero mirties gal esminės vertės ir neturi. Iškilmės nepakels tautos šventumo daugiau, negu kad buvo ar yra. Deklaruosime pasauliui, kad šv. Kazimieras šventumo kategorijomis atstovauja lietuvių tautai tarptautinėj plotmėj.

Nerono amžius gal per švelnus palyginus su mūsiškuoju. Amžių bėgyje ir mūsiškėse pirkiose gimė šventieji. Esame liudininkai visų kankinių, kurie miršta už Dievą ir Tėvynę kalėjimuose ir Sibiro

taigose. Jų vardų nežinome, jų palaikai nebus palaidoti bažnyčių kriptose. Šv. Kazimiero vertybės nė kiek neužtemdo tų „Visų šventųjų“ aureolės, bet priešingai — paryškina.

Visa tai duoda stiprybės jaunimui, garantiją mūsų tautai, kad teroro ir melo kalnų šėlimas jos nesunaikins.

Žodžiai pamoko, pavyzdžiui patraukia.

Dr. K. Pemkus
Ateitininkų federacijos vadas

S. Sužiedėlio teigimas — komentaras

Prašote komentuoti S. Sužiedėlio baigiamąjį paragrafą, kuriame sakoma, kad esmėje Šv. Kazimieras pabrėžia nenykstamą pradą, ir kad toji antspauda liks, nežiūrint, ar lietuviai minės šv. Kazimierą, ar ne.

Grumdamasis su karalaičio pareigom, šv. Kazimieras stengėsi būti ištikimas Visagaliui. Eidamas su savo žemiškosios karalystės rūpesčiais prie Viešpaties kojų, jis ugdė savo asmenybę ir tuo savo dvasia palietė kitus.

Tik žiūrėkim, kaip Kristus, nugalėdamas nuodėmę, blogį, mirtį, vis tiek buvo visų apleistas. Net ir dabar daug kas nei Jo, nei Jo pergalės malonės veikimo (net ir pačių krikščionių tarpe) nepažįsta. Tačiau Jis nenustoja mus lietęs. Jei žmogus lieka atviras Dievui, nors ir Jo nepažįsta, jis patiria vidinę, magnetinę trauką į gėrį, tiesą, meilę. Tai Kristaus kvietimas, kad žmogus atpažintų Sutvėrėjo meilingą, gydantį ir išlaisvinantį buvimą.

O mūsų tauta nuolatinėj priespaudoj neišliks be užsigrūdinusios gilios dvasios (kaip liudija visi, kurie išlaikė ar kenčia komunizmo kančias), nes tai ne vien politinis, bet ir dvasinis karas. Ir jeigu, kaip tikintieji, mes išpažįstame ‚šventųjų bendravimą‘, tai ar minėsim šv. Kazimierą, ar ne, ar įvertinsim jo pastangas gyventi ištikimybe Dievui ir Tautai ar ne, tikiu, kad jis tikrai bendrauja su mumis savo užtariamoj maldoj.

Nežiūrint, koks būtų mūsų tikėjimo horizontas ir kur vingiuojame savo tikėjimo kelionėje, galutinėj sąskaitoj jau dabar matome, kad meilė yra svarbiausia, kad tai nenykstantis pradas — tai Kristus! Todėl Sužiedėlio teigimą priimu ne savo galvojimu, bet tikėjimu ir šis suteikia man vilties ir prasmės dabartiniame gyvenime.

(iš ses. Ignės Marijošiūtės laiško „Ateičiai“)

Šventojo įspūdžio iš žmonių gyvenimo metai neištrina: manytina, kad trys gerbiamiausi šventieji — Paulius, Augustinas ir Pranciškus — tiek pat krikščionims duoda pavyzdį šiandien, kiek prieš 800, 1500 ir 1900 metų. Šv. Kazimiero įtaką tikinčiam lietuviui sąlygoja du šalutiniai vaizdavimo bruožai: mūsų rūpestis jo tautybe labiau negu asmenimi ir persaldyti jo atvaizdai, uždengią šiaip smagaus, malonaus, gabaus ir tiesaus jaunuolio gyvenimą. Šv. Kazimiero giliosios reikšmės būtų galima ieškoti keturiose aplinkybėse, kurios labai mums šiandien aktualios: 1) naujatikis tarp nekrikščionių, 2) katalikas daugialypiame tautybių ir tikybų krašte, 3) krikščionis smarkios socialinės kaitos sukūryje, 4) pasaulietis tarp pasaulinio masto šventųjų, kurių 90% yra dvasininkai.

Kartu su šv. Kazimiero 500 metų švente tiktų sieti kitus žymius lietuvius krikščionis, kurių įvairumas ir asmenybių lobis tikrai žavingas, kai pagrindiniuose tų vardų bei pavardžių šaltiniuose („Sveika Marija“, „Tikiu Dievą“, „Krikščionybė Lietuvoje“, „Katalikiškoji Lietuva“, kun. P. Rabikausko, SJ, straipsniai „Europos lietuvyje“ 1984 vasario mėn.) randame šiuos (mirties metų eile): 1263 Ruklys ir Rupeikis Mindaugaičiai, 1268 stačiatikių šv. Vaišvilkas, 1342 kankiniai pranciškonai Antanas, Eustachijus ir Jonas, 1485 palaimintasis Mykolas Giedraitis, 1609 vysk. Merkelis Giedraitis, 1623 šv. Juozapatas Kuncevičius, 1631 Andrius Rudamina, SJ, 1650 Barbora Žagarietė, 1849 Jurgis Ambraziejus Pabrėža, OFM, 1875 vysk. Motiejus Valančius, 1907 pal. Juozapas Kalinauskas, 1927 Dievo tarnas arkiv. Jurgis Matulaitis, 1930 Marija Pečkauskaitė, 1937 Petras Perkumas, 1940 Motina Marija Kaupaitė, SSC, 1941 Stasys Šalkauskis, 1945 kun. Alfonsas Lipniūnas, 1956 kun. Jonas Staškevičius, 1962 arkiv. Teofilis Matulionis, taip pat be datos modernūs Lietuvos kankiniai.

A. Saulaitis, SJ

Šv. Kazimiero pagerbimas 500 metų sukaktyje po jo mirties mūsų tautai ir mūsų jaunimui turi ypatingos reikšmės. Tai labai ryškiai parodo, kad aukščiausia vertybė žmogaus ir tautos gyvenime yra dvasinis švytėjimas. Prieš 500 metų mūsų tautoje buvo nemažai turtingų, įtakingų, galingų žmonių, bet beveik visi jie pamiršti, o šventąjį Kazimierą mes taip

ryškiai atsimename ir po penkių šimtmečių, ir jis bus garbinamas net ir po tūkstanties ir daugiau metų po jo mirties; ir tai ne tik vienų lietuvių, bet viso pasaulio šimtų milijonų katalikų.

Iš šv. Kazimiero gyvenimo daug ko gali pasisemti mūsų dienų jaunimas. Mūsų išeivijos jaunimas, bent JAV-se, gyvena prabangos sąlygose. Daug didesnėje prabangoje gyveno karalaitis šv. Kazimieras, bet jis nepasimetė. Dvasios kultūra jam buvo daug svaresnė, kaip asmeniškieji patogumai, ir jis išėjo laimėtoju. Karaliaus dvaro triukšmas neužglušino jo aukštųjų vidinių dvasios polėkių.

Neįžvalgūs ano laiko gydytojai sergančiam šv. Kazimierui net buvo patarę atsisakyti skaistaus gyvenimo, klaidingai manydami, kad tai galės grąžinti jam sveikatą. Ir net nė tokie raginimai nenubloškė jo nuo pasirinkto didžio kelio, nuo pasirinkto idealo — tarnauti Dievui ir savo tautai valingu savitvardos gyvenimu, nežiūrint pagundų, kurių karaliaus rūmuose galėjo būti gausu.

Šv. Kazimieras savo ypatingai giliu religingumu yra įkvėpimo švyturys mūsų pavergtos tėvynės jaunimui, kurį okupantas siekia apiplėšti dvasinės kultūros srityje, norėdamas atimti tikėjimą ir meilę savo tautai. Toje pat plotmėje šv. Kazimieras pasilieka pavyzdžiu, įkvėpimu, paskatu ir po visus kontinentus išblokštam mūsų išeivijos jaunimui.

Kun. Juozas Prunskis

Kokios vertės turi šv. Kazimiero pagerbimas po 500 metų nuo jo mirties?

Atsakant į jūsų klausimą, pirmiausia noriu pastebėti, kad išeivijoje sukaktys ir minėjimai įgavo mums naują prasmę. Pirmiausia, sukakčių/jubiliejų minėjimai pakeičia žmogaus minčių rutiną. Kadangi įvykis ar minimas asmuo kuo nors pasižymėjo, dažnai šie minėjimai žmoguje sužadina užgožtą, bet gilų gėrio ir tiesos ilgesį. Tai, kas mumyse tik rusena, iš naujo įsižiebia ir mes ryžtamės vėl ko nors siekti, kaip nors pakilti iš savo kasdienybės dulkių ir įsijungti į žmonijos kūrybinį procesą.

Antra, kai sukaktys liečia seniai įvykusį įvykį ar gyvenusį asmenį, tai susidaro proga naujai išgyventi glaudumą žmogaus su žmogumi ir pajusti, kaip nuostabiai vieno žmogaus gyvenimas siejasi su kitu, nors jis ir šimtus metų anksčiau būtų gyvenęs. Šitoks iškėlimas išryškina to įvykio arba asmens svarbą ir sudaro galimybę paveikti kitus. Dar daugiau leidžia žmogui pajusti, kad nesame ir negalime gyventi kaip atskiros salelės, bet kad esame dalis visumos su nuostabia galia kurti ar naikinti.

Sukaktys sukelia viltį ir norą, kad ir labai kukliai, stengtis savo aplinkoj ieškoti gėrio, kilti virš savęs ar kelti kitą. („Geriau uždegti vieną žvakutę, negu keikti tamsą"). Sukaktys taip pat pažadina asmens atsakomybę, įsipareigojimą, nes primena, jog privalome statyti, o ne griauti, kilninti ir duoti, o ne viską sau paglemžti ar pasisavinti, nes viską, ką darau šiandieną, įgauna potencialą aidėti ateitin.

Kaip ir daugelis kitų sukakčių, ši Kazimierinė sukaktis duoda progą sužadinti ryžtą gyventi plačiau negu vien siaurais darbo, karjeros, gerovės išlaikymo rūpesčiais. Išeivijoje mums reikia dažniau supurtymų, kad neaptingtumėm ir nepamirštumėm aukštesnių vertybių. Lietuvoje juk turime apsčiai liudytojų, kurie gyvena kitiems ir aukojasi bendrai gerovei.

Nežiūrint kaip bus atšvęsta, šis šv. Kazimiero minėjimas išlaikys tęstinumą ir pagyvins pačios tautos savęs supratimą, nes nūdien žmonės ne visi noriai įsijungia į tautos gyvenimą ir rūpinasi jos tolimesniu kūrimu bei gyvastingumu. Be to, nėra abejonės, kad yra lietuvių, kurie mažai arba nieko nežino apie šv. Kazimierą. Sukaktuviniai straipsniai, pamokslai, leidiniai, iškilmės ir pan. suteiks jiems progą pagilinti žinias.

Manau, kad šią vasarą nepraeis nė viena stovykla, kurioje stovyklautojai nesuruoš kazimierinių minėjimų, vaidinimų, nesiaiškintų apie šventumo ir tikėjimo prasmę, nesusipažintų su šv. Kazimiero laikotarpio Lietuvos istorija, neišmoktų naujų žodžių, kaip pvz. ‚stačiatikis', ‚cerkvė', ‚vaivada' ir pan. (geriau išmoks savojo krašto geografijos;. Jei dar iki šiol nežinojo, kur yra Gardinas, Krokuva ir kiti miestai, sužinos iš šventojo gyvenimo. Žodžiu, nėra abejonės, kad tie, kurie sąmoningai jungiasi į išeivijos gyvenimą, turės galimybių praplėsti savo žinias ir perduoti jaunajai kartai tautoje subrandintas tradicijas, bei tradicijoje subrendusias vertybes. Sukauptas dėmesys gali išryškinti ir suaktualinti dabartį, įtraukiant į konkrečius žygius, pvz. viešumon iškeliant Vilniaus katedros išniekinimą, šv. Kazimiero vardo bažnyčios pavertimą ateistiniu muziejum ir pan.

Šv. Kazimiero minėjimas gali taip pat suteikti žinių apie tai, kiek Lietuva buvo plačiai žinoma Šventojo laikais, kaip kitos tautos gerbė ir tebegerbia šv. Kazimiero asmenį, pvz. toks faktas, kad vienas miestelis Venecueloj yra pavadintas Kazimiero vardu.

Šio jubiliejaus proga patyrę idėjinį sužadinimą, jusdami, kiek reikšmės dar vieno švento žmogaus iškėlimas galėtų atnešti kenčiančiai tautai atramos ir paguodos, ar nebūtų gera Lietuvai ir lietuviams arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacijos paskelbimas! Gal Kazimiero minėjimas paskatins vieną kitą asmenį įsijausti ir prisidėti prie arkiv. Matulaičio beatifikacijos bylos užbaigimo, nes mums, ypač dabar, taip labai reikia laisvės ir tiesos pranašų!

Ses. Ignė Marijošiūtė

Šv. Kazimieras mums, lietuviams, yra labai brangus, nes jis yra vienintelis lietuvis, paskelbtas šventuoju. Mums, emigrantams, jis yra artimas, nes buvo trečiosios kartos emigrantas. Mums, gyvenantiems visko pertekusiame krašte, suprantamos jo karališko gyvenimo sąlygos. Jo nueitas kelias į šventumą mums pasiekiamas, nes jis nepabėgo iš gyvenimo į tyrus ar į uždarą vienuolyną, bet ėjo jo luomui skirtas pareigas.

(Iš Vincento Liulevičiaus straipsnio „Šventasis Kazimieras", „Laiškai lietuviams" 1984 m. sausio mėn.)

Kokių vertybių gali pasisemti dabartinių laikų jaunuoliai, kurie sužino, kad prieš tiek ir tiek metų gyveno labai šventas jaunuolis?

Dažniausiai galvojam, kad ‚šventas' reiškia ‚tobulas'. Anaiptol, paties žodžio etimologijos prasmės — būti atskirtam, pašvęstam Dievui (pvz. jei daiktas ar vieta yra ‚šventa', reiškia kad yra paskirta Dievui, jei žmogus ‚šventas' — kaip šv. Povilas vadina pirmuosius krikščionis — jie išpažįsta Dievą ir Jam pasišventę gyvena), ‚Šventas' nebūtinai reiškia būti tobulu, t.y. be klaidų ar nuodėmės, bet pirmoj eilėj būti atviram antgamtinei plotmei, nuolat ją įjungiant į kasdieninį gyvenimą, pasirinkimus, galvojimą, elgesį.

Tegu istorikai išryškina ir atskiria faktus nuo legendų, tegu jie ieško Vatikano archyvuose šventojo paskelbimo dokumentacijų. Man kaip tikinčiajai yra aišku, kad tame jaunuolyje buvo kažkas neeilinio, kad taip garsiai nuaidėjo jo švento gyvenimo garsas, kad vos keliolika metų praslinkus, tas garsas pasklido taip plačiai, kad šiame aide žmonės rado savo gyvenimo vilčiai atramą.

Kokį šv. Kazimiero bruožą iškelti? Kas būtų šių dienų jaunimui svarbiausia? Sektina? Ar jo maldingumas, skaistybė, ištvermė, teisingumas, nusižeminimas, savitvarda, kantrumas, gailestingumas (pagal S. Sužiedėlį)? Ar šie bruožai mūsų laikams liudytų, kad galima nugalėti egoizmą, lytinį palaidumą, pasidavimą, neištikimybę, socialinę skriaudą, savivaliavimą, pasidavimą aistrom ir geismams, kerštą, neapykantą, negimusios gyvybės žudymą? Taip, nes aš nemanau, kad šv. Kazimiero asmens bruožai yra būdingi pilies gyvenimo aplinkoj. Mums reikia daugiau tokių pavyzdžių, kad sustiprėtų ryžtas ugdyti žmogaus orumą ir kilnumą, o ne pasiduoti gamtiniam ‚sugyvulėjimo' pradui, nusileisti nuo dvasios aukštumų. Mums visiems reikia sąmoningo apsisprendimo, gerų būdo bruožų sėklas auginti į įpročius. Vienas labai svarbus šventumo bruožas dabar yra tas, kaip mums Kazimieras byloja, kad ten kur esi (ar būtum karalaitis ar elgeta) savo kilniausią žmogišką orumą įausk į Dievo numatytą paveikslą tavyje, brandink sielos gelmėse pasėtas gėrio, meilės, tiesos sėklas. Šv. Kazimieras galėtų (mums materializmo ir karjerizmo sužavėtiems) byloti, kad asmenybę ugdyti yra svarbiau, negu kaupti nuosavybę. Šiandieną visa tai, žinoma, priešinga siūlomom kultūros vertybėm (counter-culture). Šv. Kazimiero gyvenimas rodo, kad, kai reikia dvasiai nepasiduoti aplinkos siūlymams, nesvarbu ar kas nors atrodys vertinga, smagu, leistina, galima („nes visi taip daro"), žvelgti į pačią egzistencijos širdį, žiūrėti į gyvenimą tikėjimo akim ir spręsti, gyventi, galvoti toj tikėjimo šviesoj.

Šv. Kazimiero gyvenimas liudija, kad dar jaunas būdamas gali pasiekti aukštumų. Tai gali suteikti jaunuoliui vilties, kad štai va, jau dabar ‚esu vertingas', pasirinkdamas gėrį ir tiesą, o ne tik siekdamas diplomo, karjeros ir milijonų. Esu orus, nes ginu vertybes, o ne todėl, kad laimėčiau sostą ar valdyčiau žemę. Nereikia laukti, kai „subręsiu", o čia pat, dabar, gyvenimo pilnoj energijoj, siekti gyvenimo esmės, nes „ką tai padės, jeigu ir visą pasaulį laimėsiu, o save pražudysiu... jei neturėsiu meilės — liksiu kaip skambantis varis!"

Nėra tokio asmens, kuris nesakytų, kad labiausiai trokšta meilės, ramybės, darnos. Viršum visko šv. Kazimieras liudija, kad gyvenimas, atremtas į tikėjimą įprasmina turimą turtą ir darbą, ligą ir nesėkmę; kad su tikėjimu atsiranda pusiausvyra ir įmanoma gyventi darnoj (dar net kitus paliečiant savo gyvenimo pavyzdžiu), nežiūrint paties jaunatvės, nesėkmės, ligų, nepajėgumų. Taip, mums visiems, jauniems ir seniems, reikia kazimieriškų dorybių įgyvendinimo.

Ses. Ignė Marijošiūtė

Kokių vertybių gali pasisemti dabartinių laikų jaunuolis iš šv. Kazimiero?

Atsakysiu pakartodamas žodžius, paliktus asmens, kuris gyveno šv. Kazimiero laikais ir jį pažino: „Karalaitis, aktyviai dalyvaudamas valstybės tvarkyme, labiau už viską vertino Dievo meilę, ką jautė visi, kas su juo susitiko.

Didžiausias jam malonumas buvo save patį ir ką turėjo — atiduoti vargšams, benamiams, ligotiems, belaisviams ir kitaip nelaimingiems. Jiems jis buvo kaip tėvas, brolis, sūnus. Visiems buvo skaistybės, pamaldumo ir kitų dorybių pavyzdys".

(Acta Sanctorum, Cap. 2-3).

Čia pacituota ištrauka bus ant šv. Kazimiero spalvoto paveikslėlio, kurio spausdinama 15,000 lietuvių ir 15,000 anglų kalba.

(Iš vysk. V. Brizgio — laiško „Ateičiai")

Pranciškonas Daniel Yenkevich 1984 m. sausio mėn. „Bridges" žurnale parašė straipsnį „St. Casimir for today". Jis rašo, kad kiekvienas jubiliejus turi linksmų, bet ir graudžių prisiminimų. Švenčiant šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį, pasaulio lietuviai liūdi, kad sovietų santvarkoje kenčia daug katalikų. Šv. Kazimiero palaikai 1953 m. buvo perkelti į Antakalnio Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Šv. Kazimiero palaikai buvo išlikę Vilniaus katedroje per ilgus metus, bet katedra paversta muziejumi ir meno galerija.

Yenkevich stato klausimą: Kokios įtakos gali turėti šv. Kazimieras šių laikų žmonėms? Pažvelkime į Amerikos „krikščionis", kurių tikėjimas dingęs, kurių dievas yra turtas, kurių svarbiausi užsiėmimai yra pasisekimas per medžiaginius turtus, lenktynės su kitais, kitų išnaudojimas ir t.t.

Pažvelkime į kasdieninę realybę dabartinėje Lietuvoje, kur kunigams draudžiama prižiūrėti savo parapijiečius, kur kasdieniniai pareikalavimai sunkiai gaunami, kur našlės, vargšai ir našlaičiai vis negauna paprasčiausių žmogiškumo teisių. Valdžia kišasi į vyskupų reikalus, procesijos ir bažnyčių pataisymai reikalauja valdžios leidimo, net mirusiųjų karstai turi būti paliekami lauke per šv. Mišias. Trėmimai į Sibirą, tai ne įvykiai iš praeities. Kankinimai vyksta ir šiandien.

Paprasti lietuviai Lietuvoje yra herojai, pagal Yenkevich. Jiems labiausiai reikia pasaulinės paramos ir užnugario. Katalikai, kurie svarsto šiuos reikalus, mato, kad didžiausias pavojus Lietuvoje nėra rusai, o vėžys jų pačių tarpe. Matome, kad kai kurie apleido savo demokratiškus idealus ir atneša savo tautai daugiau vargo. Tai visai priešinga šv. Kazimiero gyvenimui.

Lietuviai žini, kad Lietuva negali egzistuoti be laisvės idealų, be meilės vakarietiškai demokratijai, jos užstojimo socialinėms teisėms ir be teisės turėti tikėjimo laisvę.

* * *

Lenkų šv. Kazimiero parapijos klebonas Matthew S. Wieczorek iš Endicott, New Yorko stengėsi sumegzti ryšius su lenkų ir lietuvių šv. Kazimiero vardo parapijų klebonais JAV-se. 1983 m. spalio mėn. 25 d. rašytame laiške jis ragina visiems dvasiškiams sutelkti savo parapijiečius maldai, raginant juos pasimelsti už kenčiančius brolius ir seses Kristuje, kurie gyvena Lenkijoje ir Lietuvoje. Jis mini, kad nors šv. Kazimieras yra pagrindinis Lietuvos katalikų bažnyčios patronas, jis taip pat yra „Knights of Malta" patronas. Jis savo laiške taip pat mini, kad kiti Europos kraštų gyventojai taip pat gerbia šv. Kazimierą, ypač ispanai. Tuo pačiu šv. Kazimieras yra idealus pavyzdys „Nocturnal and Eucharistic Adoration Societies". Klebonas savo angliškai parašytame laiške taip pat primena šv. Kazimiero pagarbą šv. Panelei Marijai, pvz. marijonų giesmėje „Omni die" įvairiuose vertimuose.

(Žinios iš Lietuvių katalikų religinės šalpos)

Neįkainojamos vertės turi minėjimas 500 metų nuo mirties lietuvių karalaičio šv. Kazimiero, kuris tešviečia pavyzdžiu mūsų tremties lietuviškam jaunimui — ateitininkams, kurie gyvena gėrybių pilname laisvame pasaulyje, pilname pagundų, kaip ir prieš 500 metų šventas karalaitis.

Pasekime šv. Kazimiero karališką gyvenimą dvare, kuriame netrūko pagundų, o jo gyvenimo šventumą aprašo popiežiaus legatas Ferrari, kuris buvo Krokuvoje, pažino šv. Kazimierą nuo vaikystės dienų ir vėliau. Jo parašyta pagrindinė knyga apie šv. Kazimiero gyvenimą liudija jo šventą, be priekaištų gyvenimą.

Daug bus dabar atspausdinta knygų apie šv. Kazimierą, jaunimas skaitys... Aišku ne visiems būti šventiems, bet darys bent pastangas tobulėti, bent turės šventumo ir pamaldumo pavyzdį.

Alicija Rūgytė
(laiške „Ateičiai")

Atsišaukimas

Amerikos lietuvių katalikų federacijos valdyba šv. Kazimiero metų proga atsiuntė atsišaukimą, kuriame sako, kad jos sudarytas sukakties komitetas yra paruošęs plačią programą, skatina visus joje dalyvauti, įsigyti būsimus leidinius ir tuo būdu arčiau susipažinti su šv. Kazimiero gyvenimu. Okupuotoje Lietuvoje atsiranda vis daugiau tautiečių, ryžtingai kovojančių už krikščioniškąjį tikėjimą. Toji ryžto dvasia turėtų paliesti ir išeiviją. „Šv. Kazimiero 500 metų jubiliejus tepaskatina kiekvieną mūsų savo gyvenimu, malda, darbais taip pasireikšti, kad Kristaus prisikėlimo dvasia plistų visur pasaulyje ir Lietuvoje. Šis jubiliejus tesustiprina visą mūsų tautą, kad dabarties persekiojimai neįveiktų mūsų ryžto herojiškai ginti Tiesą, teisingumą, ir lietuvių tautos bei valstybės teises ir laisvę!" Federacijai pirmininkauja adv. Saulius Kuprys.

(Iš 1984 m. vasario mėn. 2 d. „Tėviškės žiburių")

ŠVENTASIS KAZIMIERAI!

Nors rūmuos dirbai ir ilsėjais —
Dangaus ilgėjaisi kasdie:
Mylėjai Jėzų ir Mariją
Lig paskutiniojo Sudie...

Dažnai vienatvėje kalbėjais
Su Eucharistija naktim,
Širdis iš džiaugsmo suspurdėjo —
Nieks šito džiaugsmo neatims!

Pastogė vargšų praturtėjo,
Su dovanom kai aplankei,
Pro šalį negandos praėjo,
Ir prašviesėjo jų takai.

Ateiki, vade ir globėjau,
Šventas Kazimierai, pas mus,
Kada žvakes gesina vėjai,
Kai dienos virkauja skausmu.

Matai — labai mums saulės stinga
Miglotais rudenio rytais,
Ir brolio rankos rūpestingos,
Kai nesėkmes aplink matai.

Ateik, kai baimė suvilnija,
Kai laisvės ilgimės visi
Užtark pas Jėzų ir Mariją,
Ir mūsų takas prašviesės.

R. Ž-tė
1983.07.17

Eilėraštis gautas iš Lietuvos.

11-JI GIESMĖ

Šventas Kazimierai, mūsų Karalaiti,
Čia juk tavo žemė — Lietuva!
O brangus Šventasis, mūsų vargo krašto,
Tavo broliai, tavo sesės čia.
Savo tautai švieski kelią,
Vesk kaip tėviškės vaikelį!
Motiną Mariją, Lietuvos Globėją
Garbint ir mylėt išmokinai.
Kiek tauta kančioj tavy vilties sudėjo,
Kiek išlieta ašarų — žinai!
Savo tautai švieski kelią,
Kaip našlaitį vesk vaikelį!

Giesmė iš Lietuvos

GIESMĖ ŠVENTO KAZIMIERO

Šventas Kazimierai, broli lietuvi,
Žiede gražiausias lietuviškos žemės.
Mūsų tėvynę saugai, globoji,
Meilė tavoji tarp mūsų gyvena.

Širdį nekaltą Marijai aukojai,
Giesmę giedojai, amžiną, tyrą,
Dangų ne žemę laimėt svajojai —
Mintys kaip baltos lelijos Jai sviro.

Miega karste sidabriniam šventasis,
Mirė, kad amžiais pas Dievą nušvistų.
Žemę paliko, į dangų išėjo:
Rodo jis kelią, žmogus, kad neklystų.

Šviečia jis tautai, jaunimą gaivina,
Šventos jo mintys kaip gyvos plazdena,
Saule šviesuoja mieste Gedimino,
Dvasioje brolių ir sesių gyvena.

Bėga gyvenimas, alma kaip upė —
Skubam per žemę, pas Dievą keliaujam.
Šventas Kazimieras meile mus supa,
Auką širdies nekaltos atnašauja.

Giesmė iš Lietuvos

PRIE ŠV. KAZIMIERO KARSTO

Aš pirmąkart prie Tavo karsto
O lūpom žodžio nerandu...
Ten Tau dangus po kojų barsto
Palaimintos šalies žiedų.

Mane čia žemė prisirišo,
Pakirpo man sparnus narve —
Kada ir vėl, kada sugrįšiu,
Kokiais keliais man į Tave?

Gal tu šventųjų kaulų dulkės
Užkris man galvą nejučia,
Ir laime virs dienų kančia?

Gal angelų to balto pūko,
Aukštybėn nešančio Tave,
Sparnai tyliai palies mane...

Kazys Bradūnas

ŠVENTAJAM KAZIMIERUI

Šventas Kazimierai, amžiais prisimenam
Tave lyg žiburį aukšto dangaus.
Meldi pas Viešpatį, vedi ir kvieti mus
Ilgesiu, nerimu Dievo žmogaus.

Išskleidei vėliavą švento tikėjimo,
Ženklinai kryžiumi mūsų kelius.
Apglobei Lietuvą, audrų vis liečiamą,
Stiprinai, drąsinai brolius savus.

Nūnai maldaujame, švieski iš naujo mum
Audriam gyvenime žvilgsniu drąsiu.
Lyg vytis — riteris, išaugęs švyturiu,
Veski į pergalę ryžtu nauju.

Šventas Kazimierai, amžiais prisimenam
Tavo užtarymą mūsų tautoj.
Melski pas Viešpatį, veski ir kvieski mus
Telktis ir vienytis laisvės kovoj.

Stasys Yla

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Švento Kazimiero dvasinis lobynas

„Kazimieras... pavyzdiniu krikščionišku būdu ieškojo gyvenimo pilnybės ir laimės".

Nors šventą Kazimierą ištiko nemažai sunkumų, jis nepasidavė ir neapsivylė, ieškodamas savo tikros paskirties gyvenime. Jis mums tuo savo gyvenimo pavyzdžiu paliko nepaprastą dvasinį lobyną, iš kurio teturime semtis.

Kazimieras yra šventas, nes jis pavyzdiniu krikščionišku būdu ieškojo gyvenimo pilnybės ir laimės. Aplamai tokius žmones vadiname ar šventaisiais, ar herojais, gal pusiau, ar beveik šventaisiais. Jų daug yra. Jie mums svarbūs, nes mums padeda gyventi ir spręsti, nurodydami galimus kelius ir būdus.

Visų pirmiausia, Kazimieras pripažino, kad Dievas jį myli. Todėl jisai nebijo priimti sunkesnių uždavinių. Jis brėsdamas suprato, kad turi savim rūpintis, tai atsidavė ramesniam, lėtesniam gyvenimui. Jis, nenorėdamas būti herojum, ar, geriau, žinodamas, kad negali būti herojus, nors ir norėjo, priėmė savo kūno silpnybę: lygiai taip pat, kaip Dievas jį priėmė. Jis nepyko, nesierzino, o drąsiai atsisakė pasaulio garbės.

Vėliau Kazimieras nepasidavė lovai, o stengėsi, kiek galėjo, pasivaikščioti. Jis žinojo, kad svarbu judėti. O jam vis tiek buvo labai svarbu su žmonėmis pasimatyti ir pasimelsti. Jis, žinoma, galėjo pilies koplyčioje ramiai melstis. Bet tai jam buvo pergera, nes jis artinosi prie savo brolių žmonių.

Jo fizinė kova atspindi jo vidaus audras. Aktyviai, sąmoningai pats darydamas, jis nepasitenkino tarnais, net ir bažnyčios tarnais. Jis galėjo dalyvauti pamaldose ir viskas, kaip buvo mada. Ne, jis kas dieną mąstė ir meldėsi. Aišku, jam nevisados sekėsi ir jis nevisados norėjo, bet jis nepasidavė tinginystės pagundui, kaip ir nepasidavė patogiam pilies gyvenimui. Iš tikrųjų, jo pamaldumo vargai jam davė jėgų fizinei kovai, net su baisia liga, kuri užgesino jo trapią širdelę.

Melsdamasis ir mąstydamas Kazimieras galvojo apie dvasinę malonę ir gėrybes. Jis apgalvodavo, kaip jam sekasi, ką jis daro. Jis nuolatos klausdavo savęs, ar jis patenkintas. Jis ieškodavo priežasčių. Suradęs savo ypatybes, jis ištirdavo, ar jos geros, ar blogos. Tada jis mėgindavo lavinti gerąsias ir mažinti blogąsias. Tam kaip tik nepaprastai padėdavo šis kasdieninis apmąstymas, nes tada patikrindavo, kiek jam pavyksta įgyvendinti pasiryžimus.

Jis norėjo, kad jo veiksmai susiderintų su siekiama vidine ramybe. Jis taip darė, nes suprato, kad, nors ramybė yra Dievo dovana, jam reikia ją pasiimti.

Kita Kazimiero ypatybė, skaistybė, įrodo, kaip jis Dievu pasitikėdavo. Jis norėjo pirma save surasti ir pasiruošti, prieš apsiimdamas užduotį gyvenime. Jis neskubėdamas ieškojo Dievo malonės ir gerovės, todėl nei nesusituokė, nei įstojo į vienuoliją. Jis norėjo savo ateitį pats parinkti, o ne pasiduoti kokiems likimo vėjams. Jam buvo svarbu surasti tai, kas jam geriausia, išganingiausia. Pamaldžiom akim žiūrėdamas, jis žinojo, kad Dievo valia — ne magija, o žmogaus pastangų ir vargų užsitarnaujama ar atsiekiama dovana.

Jis taip lengvai neatsiekė savo tikslų. Jis mirė jaunas, dar nebaigęs savo religinės vidaus kelionės. Todėl ir laikėsi skaistybės: jis dar nesusitepė, pasirinkdamas savo dalį, galbūt ir klaidingai pasirinkdamas. Jam sunkiai sekėsi galvoti, spręsti, rinktis, todėl ir taip delsė. Jam taip pat sunku buvo, kaip ir mums visiems, o visi esame tie patys žmonės, Dievo tvėriniai. Bet jis bandė, o ne aklai darė.

Galbūt visų žinomiausioji Kazimiero ypatybė yra jo meilė Marijai. Jis sekė jos pavyzdį. Marija nurodo kelią pas Jėzų. Kazimieras Jėzaus per Mariją ieškojo, atsiradęs dvasinėje migloje. Ji irgi jam buvo tikėjimo ir tobulumo pavyzdys.

Kazimieras maldoje apmąstė Marijos gyvenimo įvykius. Jis surado stiprybės, paguodos ir paramos. Tai nereiškia, kad jis apleido Jėzų, nes Marijos garbinimas buvo priedas prie jo pamaldumo.

Mums beliko tik pasekti Švento Kazimiero paprastu pamaldumo pavyzdžiu: neskubėti, pamąstyti apgalvoti, pasirinkti, atsižvelgti ir pasimelsti. Mums irgi reikia, kaip jis darė, patiems daryti, o ne laukti, kad kiti mums padarytų.

Vilius Lukas Dundzila

Jie pasirinko šv. Kazimiero vardą

Jurgis Gliauda, „Šv. Kazimiero parapijos Los Angeles mieste, istoriniai bruožai 1941-1966“, 41 psl. rašo: „Lietuviai turi daug populiarių šventųjų, kuriems jie dedikuoja savo bažnyčias...“ Jis cituoja Simo Sužiedėlio šv. Kazimiero biografiją: „Šv. Kazimieras yra pirmas ir vienui vienas ligi šiolei Dievo įžiebtas žiburys ant lietuviško tako, ant kelio pačiame krikščioniškosios Europos nuošalume“ ir „Jo šventėse mišiose skaitoma šv. Luko evangelija apie uždegtus žiburius ir valdovo lūkuriuojančius tarnus (Luk. 12, 35). Kazimieras buvo pakviestas budėti savo tautos namuose ir šviesti Viešpaties kely tame dar neatpagonėjusiame krašte“. Gliauda baigia šią temą: „Nenuostabu, kad Lietuvoje ir lietuviuose svetur šv. Kazimierui yra tiek daug dedikuotų bažnyčių. Jo vardas populiarus krikštynose. Pirmoji šv. Kazimiero bažnyčia pastatyta Vilniuje 1604 m. Jo vardu vadina sambūrius, religines organizacijas, kapines“.

Sveikinu... „Ateitį“ už atkreipimą dėmesio į mūsų lietuvių parapijas. Jos Amerikoje atliko ir atlieka didelį — religinį, tautinį ir kultūrinį vaidmenį. Kur jos įsikūrė, ten liko lietuviški židiniai (mokyklos, salės, organizacijos), o kur jos nebuvo įkurtos, ten lietuviai dingo. Jų Amerikoje buvo 123, o dabar liko dar apie 100!

Taip rašė Gary, Indianos Šv. Kazimieros parapijos klebonas kun. dr. Ignas Urbonas, kai „Ateities“ redakcija kreipėsi į visus klebonus.

Šiame „Ateities“ skyriuje pagerbsime parapijas, kurios šiemet ypatingai gali švęsti Kazimierinius metus. Nuoširdžiai dėkojame visų parapijų klebonams, kurie atsakė į mūsų klausimus. Tų parapijų yra ne tik JAV-se, bet ir kitur laisvame pasaulyje. Kituose „Ateities“ numeriuose bus paminėtos tos parapijos, kurios vėliau atsiuntė medžiagą.

Reikia paminėti, kad parapijos yra išleidusios labai gražių leidinių savo gyvavimo sukaktims paminėti. „Ateitis“, panaudojusi šią medžiagą, mano ją įteikti Čikagos Jaunimo centre esamam Pedagoginio Lit. Instituto archyvui. Juk tai yra mūsų lietuvių istorinė medžiaga.

Ne tik lietuvių parapijos yra pasirinkusios pagerbti šv. Kazimiero vardą. Lietuvės vienuolės kazimierietės ir lietuvių šv. Kazimiero kolegija Romoje įamžino mūsų šventojo vardą. Reikia nepamiršti taip pat mūsų visų Kazimierų, kurių tėvai pakrikštijo savo vaikus Lietuvos šventajam pagerbti. Sveikiname visus Kazimierinių metų proga.

Adelaidė — Australija

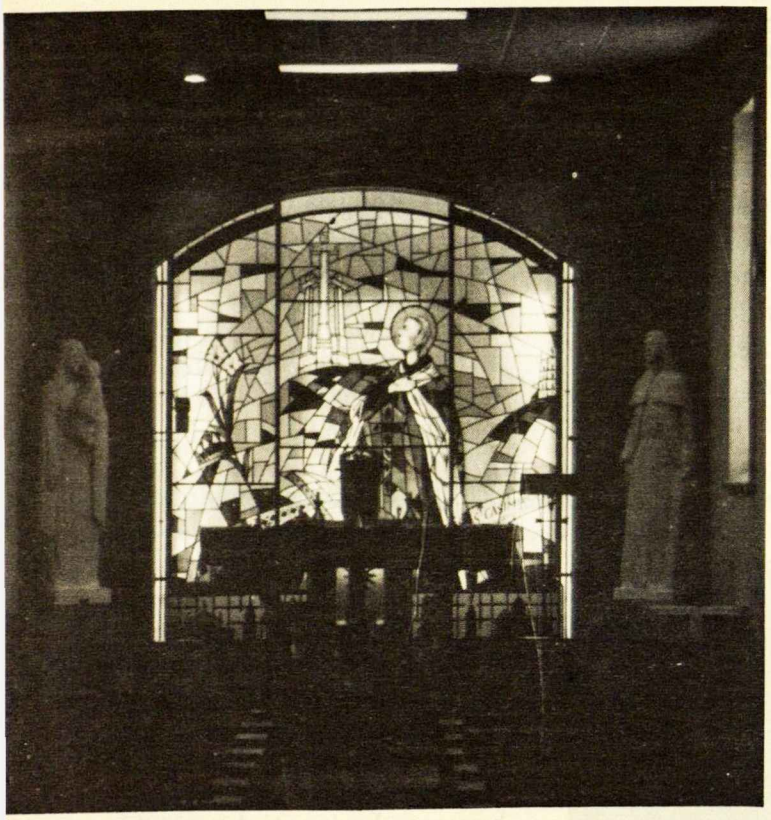

Šv. Kazimieras altoriaus vitraže
Šv. Kazimiero koplyčioje Adelaidėje.

II-jo Pasaulinio karo sąmyšyje Lietuvą antrą kartą užplūstant visas laisves savyje skandinančiai komunizmo bangai, 60,000 lietuvių pasitraukė į Vakarus. Iš jų 10,000 pasiekė Australiją, kurie čia nerado senųjų imigrantų suorganizuotų parapijų ir pastatydintų šventovių — viską reikėjo patiems sukurti. Vietos vyskupai, pritardami valdžios asimiliaciniams kėslams, gesino visas lietuvių pastangas burtis į tautines (ne teritorines) parapijas. Išimtis buvo padaryta tik Adelaidėje, kur čekų kilmės arkiv. M. Beovich lietuviams leido jų įsigytuose rūmuose įruošti šv. Kazimiero koplyčią ir pats 1960 m. ją pašventino, suteikdamas jai pilnas australų parapijų teises. Taip gimė šv. Kazimiero parapija Adelaidėje.

Adelaidėje yra susibūrę apie 1,500 lietuvių. Parapijiečių sąrašuose yra apie 500 šeimų. Pirmasis kapelionas — parapijos klebonas buvo kun. Juozas Kungys. Jam 1962 m. mirus parapijos sielovadą perėmė tėvai marijonai: kun. Antanas Kazlauskas, MIC, kun. Albinas Spurgis, MIC, kuris ir šiuo metu yra klebonas, laukiantis pakaitalo — kun. Juozo Petraičio, MIC, iš Argentinos.

Šv. Kazimiero koplyčia (mūsų vadinama bažnyčia) yra Lietuvių katalikų centre — dviejų aukštų erdviuose rūmuose, kuriuose yra dvi salės, patalpos kunigams ir šv. Kazimiero lietuvių mokyklai bei lituanistiniams kursams, motelis svečiams „Užeiga". Koplyčia gražiai išpuošta tautiniais motyvais ir langų vitražais, turinti virš 200 sėdimų vietų.

L. k. centre verda visas parapijinis ir kultūrinis gyvenimas. Čia kiekvieną sekmadienį Liet. kat. moterų draugija duoda pietus, čia vyksta sendraugių ir jaunųjų ateitininkų susirinkimai, minėjimai, koncertai, paskaitos ir t.t.

Pranas Pusdešris

Winnipeg, Manitoba, Kanada

Šv. Kazimiero parapija buvo įkurta, nes nebuvo galima gauti vietos lietuviškom pamaldom. Dar ir dabar toji bažnyčia yra vienintelė lietuvių bažnyčia vidurio Vakarų Kanadoje nuo Great Lakes iki Vancouverio.

Šv. Kazimiero lietuvių šventovė yra pačiame miesto viduryje, netoli miesto rotušės. Statyba prasidėjo 1953 m. gegužės mėn. 24 d., kai buvo pašventintas sklypas ir statyba pradėta pagal architekto dr. A. Kulpos-Kulpavičiaus paruoštą planą. 1957 m. balandžio mėn. 14 d. šventovė buvo užbaigta. Šventovės išorėje yra ornamentinis „Tindal" (Manitoba) akmuo, o viduje grotelių ir altoriaus, antstogiai — išpjaustyti tautinių juostų motyvais. Langų vitražai suprojektuoti Noros Kulpavičienės (Langų vitražus yra aprašiusi Alice Hamilton, „Manitoban Stained Glass" (University of Winnipeg leidykla, 1970 m.) Šv. Kazimiero, Marijos ir Kristaus statulos buvo išpjaustytos Italijoje iš rieštuto medžio. Kryžiaus keliai yra gauti iš Bavarijos.

Winnipego parapijoj nuo jos įsteigimo klebonauja kun. Justinas

Bertašius. Jo iniciatyva taip pat vyko statyba. Šventovės salėje būna kultūriniai renginiai, pokyliai, o žiemos savaitgaliais yra šeštadieninės mokyklos pamokos. Winnipego tautybių festivalio „Folkloramas" lietuvių pavilijonas kasmet būna parapijos salėje.

Iš kun. Bertašiaus laiško „Ateičiai" ir iš parapijos leidinio „Šv. Kazimiero lietuvių šventovė".

Winnipeg, Šv. Kazimiero bažnyčios altorius

Los Angeles, California

Pagal vyskupijos nuostatus, šv. Kazimiero parapijos ilgametis klebonas prel. J. Kučingis perduos savo pareigas ilgamečiui parapijos vikarui kun. dr. Algirdui Olšauskui. Visi pasikeitimo formalumai bus užbaigti iki birželio mėn. 1 d. Pasak prel. J. Kučingio, lietuviškos šv. Kazimiero parapijos tęstinumas bus užtikrintas dvidešimčiai metų, nes naujasis klebonas turi tik 55 metus. Tikimasi, kad galės būti klebonu, kaip prel. Kučingis, iki 75 m. amžiaus. Šv. Kazimiero parapija išleidžia įvairių leidinių savo sukaktims paminėti: „Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijos dešimtmetis 1941-1951", Jurgio Gliaudos parašyta „Šv. Kazimiero parapija Los Angeles mieste — istoriniai bruožai 1941-1966", „Trisdešimt dienų — Los Angeles šv. Kazimiero parapijos rengiamų Lietuvių dienų sukaktuvinis leidinys 1954-1983", Igno Medziuko „Šv. Kazimiero lituanistinė šeštadieninė mokykla, 1949-1974".

Lietuvių Sacramento mieste buvo jau 1886 m. kur veikė „Karalienės Jadvygos draugija". 1905 m. Los Angeles mieste gyveną lietuviai suorganizavo SLA kuopą. 1931 m. buvo sukurtas komitetas lietuvių parapijai įkurti Angelų mieste, buvo gautas leidimas šv. Mišias lietuvių kalba laikyti šv. Povilo ir vengrų šv. Stepono bažnyčiose. Nuosava bažnyčia buvo pašventinta 1941 m. birželio mėn. 1 d. Prel. J. Macie-

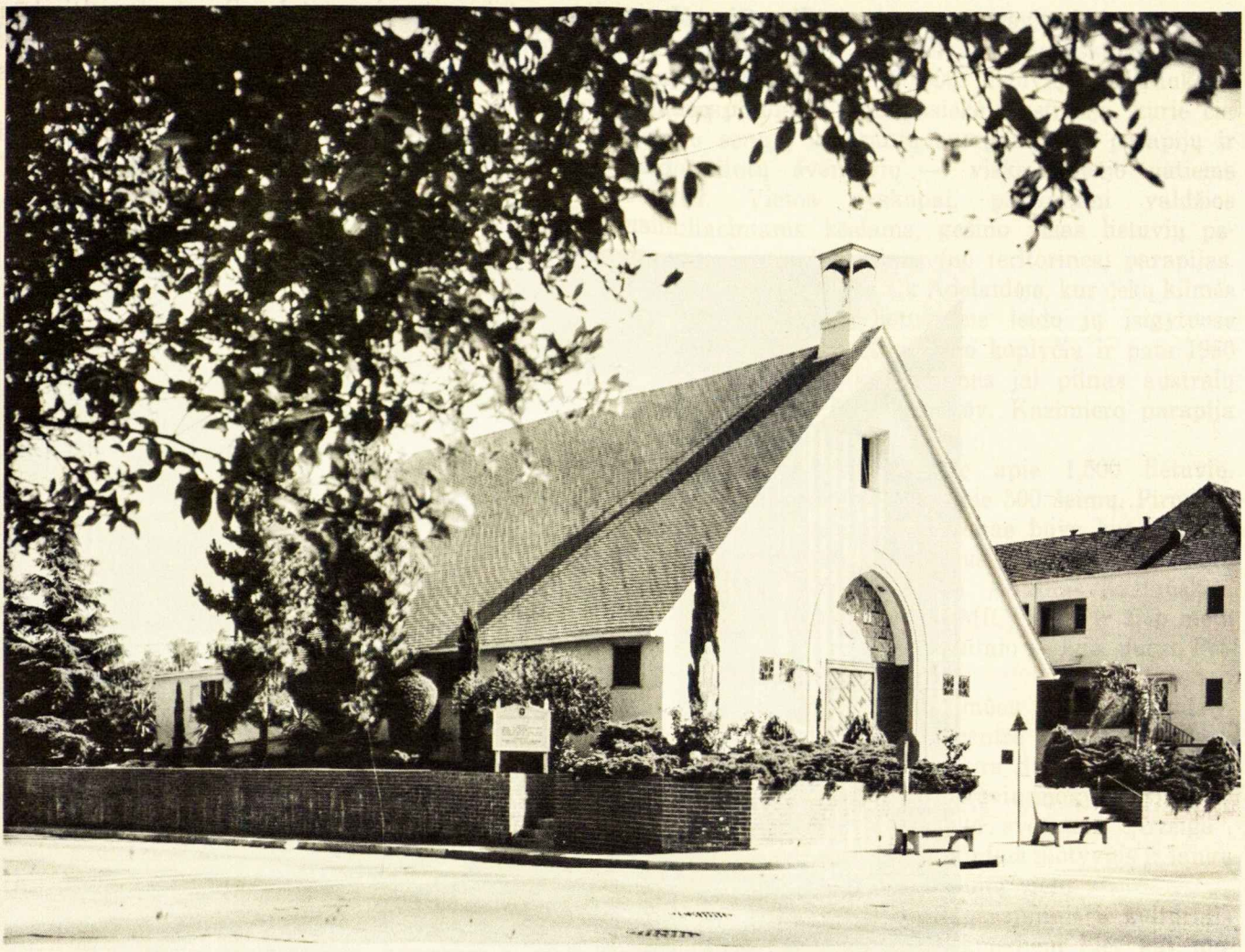

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia, Los Angeles.

jausko įsigyta pirmoji bažnytėlė, kuri gal net buvo kukliausia toje arkivyskupijoje. Kun. Kučingis, naujasis klebonas, 1947 m. perėmė parapijos vadovavimo pareigas, bet tuo pačiu rūpinosi naujos vietos ieškojimu. (Visų mylimas prel. J. Maciejauskas mirė 1947 m. gegužės 14 d.). Buvo susitarta, kad ukrainiečiai katalikai nupirktų lietuvių mažą bažnytėlę, o naujai liet. bažnyčiai nupirkta presbiterijonų bažnyčia. Šios bažnyčios pašventinimas įvyko 1948 m. kovo mėn. 7 d. Atidaryta parapijos mokykla, kurioje dėstė pranciškonės vienuolės ir keli pasauliečiai mokytojai. Tai buvo sekmadieninė mokykla, kurioje buvo dėstoma lietuvių kalba ir religija. 1951 m. buvo pastatyta nauja bažnyčia, kurios architektas buvo George Adams, o jau rugsėjo mėn. 16 d. buvo naujosios bažnyčios atidarymo šventė. Senoji bažnyčia tapo parapijos sale. Šv. Kazimiero parapijos mokykla buvo įkurta 1955 m. tik su vaikų darželiu, o 1965 m. buvo jau pilna mokykla, kuri išleido savo pirmąjį laidą.

Šv. Kazimiero parapijoje dirba trys kunigai, ir parapijai priklauso 1200 parapijiečių, kurių 95% yra lietuviai. Parapijoje veikia ateitininkai, skautai, šv. Vardo draugija, t.t. Veikia parapijinė ir šeštadieninė mokykla. 1983 m. Kalifornijos tradicinės „Lietuvių dienos" jau šventė savo 30 metų sukaktį. Per tas dienas pasirodo parapijos choras, į vairūs solistai ir kiti kultūriniai pastatymai. Šios „Lietuvių dienos" prasidėjo prel. Kučingio iniciatyva, o jos vis siekia, anot jo „įkvėpti ir uždegti savo tautiečius meile Kūrėjui, meile savo tautai, papročiams, kalbai ir kultūrai".

30 metų leidinyje prel. Kučingis citavo 1954 m. išėjusį Amerikos Katalikų Vyskupų Tarybos dokumentą: „Parapijos neturi baimintis tapti kultūrinio ir dvasinio gyvastingumo centrais, siejant žmonių papročius ir tradicijas su tų laikų Evangelijos mokymu".

New Haven, Connecticut

New Haven lietuvių Šv. Kazimiero parapijos kūrimo mintis atsirado Šv. Pranciškaus lietuvių vyrų draugijoj, kuri susiorganizavo 1895 m. kun. Juozo Žebrio pastangomis. 1906 metais pradėta rūpintis savos parapijos įkūrimu. 1908 metais sukviestas lietuvių susirinkimas išsirinko tam reikalui komitetą. Parapijos steigimo reikalams surinkta $3.97, iš jų apmokėjus nuomą susirinkimo patalpom $1.50, parapijos reikalams liko $2.47!

Parapijos bažnyčia, klebonija ir salė yra New Haven, 339 Greene St.

Kodėl parapijai globėju pasirinktas šv. Kazimieras — žinių nėra.

Dabartinė bažnyčia parapijai nėra pirmoji. Parapija nei vienos nestatė. Dabartinė bažnyčia nupirkta 1928 metais. Atremontuota ir pirmosios šv. Mišios atlaikytos tų metų šv. Kalėdų dieną.

Dabartinis klebonas kun. Albertas Karalis. Kito kunigo nėra. Parapijai priklauso apie 300 šeimų. Vyrauja lietuviai. Sekmadieniais 10:30 pamaldos lietuvių kalba. Mokyklos jokios šiuo metu nebėra. Parapijos ribose yra Lietuvių Bendruomenės apylinkė, Lietuvos Vyčiai, ALR Kat. moterų s-gos 33-čia kuopa, LMK federacijos klubas, šv. Onos, šv. Pranciškaus d-ja.

Šv. Kazimiero minėjimas kovo 11 d. iškilmingos šv. Mišios, ir pietūs parapijos salėje. Kalbėjo kun. Jurgis Vilčiauskas, Waterburio Šv. Juozapo liet. parapijos klebonas.

Montreal, Quebec, Kanada

Šv. Kazimiero parapija išleido knygą „Šv. Kazimiero lietuvių parapija Montrealyje 1907-1982“. Tai seniausia lietuvių parapija Kanadoje. Po 1905 m. revoliucijos Rusijoje ir Lietuvoje daug kam teko pasitraukti iš Lietuvos ir nemažas skaičius emigracijai pasirinko Kanadą. JAV-se ir Kanadoje dirbantieji neturėjo jokių ligos ar nedarbo draudimų. Todėl buvo kuriamos savišalpinės draugijos, kad bent kiek padėtų savo nariams ligos ar nelaimės atveju. Iš JAV-bių lankydavosi kunigai ir suteikdavo kanadiškiams lietuviams religinius patarnavimus. Kun. A. Staniukynas apsilankė 1905 m. Kai jo giminaitis Jonas Aleksandravičius atvyko apsigyvenimui iš Philadelphijos, buvo įkurta „Vytauto Lietuvos Kunigaikščio“ savišalpinė draugija. Po pusmečio draugija pakeitė savo vardą į „Šv. Kazimiero Lietuvių Rymo-Katalikų Draugiją“, nes draugija norėjo rūpintis ne tik pašalpiniais, bet ir religiniais reikalais.

Pirmoji parapija buvo organizuota kartu su lenkais, o Montrealio arkivyskupo paskirtas kun. Boleslovas Šlamas tarnavo katalikams nuo 1907-1908 m. Montrealio arkivyskupija buvo gan palanki lietuviškai parapijai ir antruoju šv. Kazimiero parapijos klebonu buvo kun. Stanislovas Kučas. Lenkai tuo tarpu sukūrė savo parapiją. 1910 m. buvo maždaug 700 lietuvių Montrealyje, o kun. Kučas į parapiją užrašė 370, kurie galėjo užmokėti parapijos mokestį. 1912 m. naujasis klebonas kun. Juozapas Vyšniauskas siūlė rasti nuosavą bažnyčią, nes maždaug 10 metų teko nuomoti sales. Bažnyčia buvo pastatyta 1915-16 m. Klebonas tais metais apie parapiją ir bendrai apie lietuvius ir Lietuvą aprašė Montrealio prancūzų laikraštyje „La Patrie“. Kiti parapijos klebonai: kun. Jurgis Šimkus, kun. Petras Vanagas, kun. Juozas Daknys, vėl kun. Jurgis Šimkus, kun. Juozas Mačiulionis.

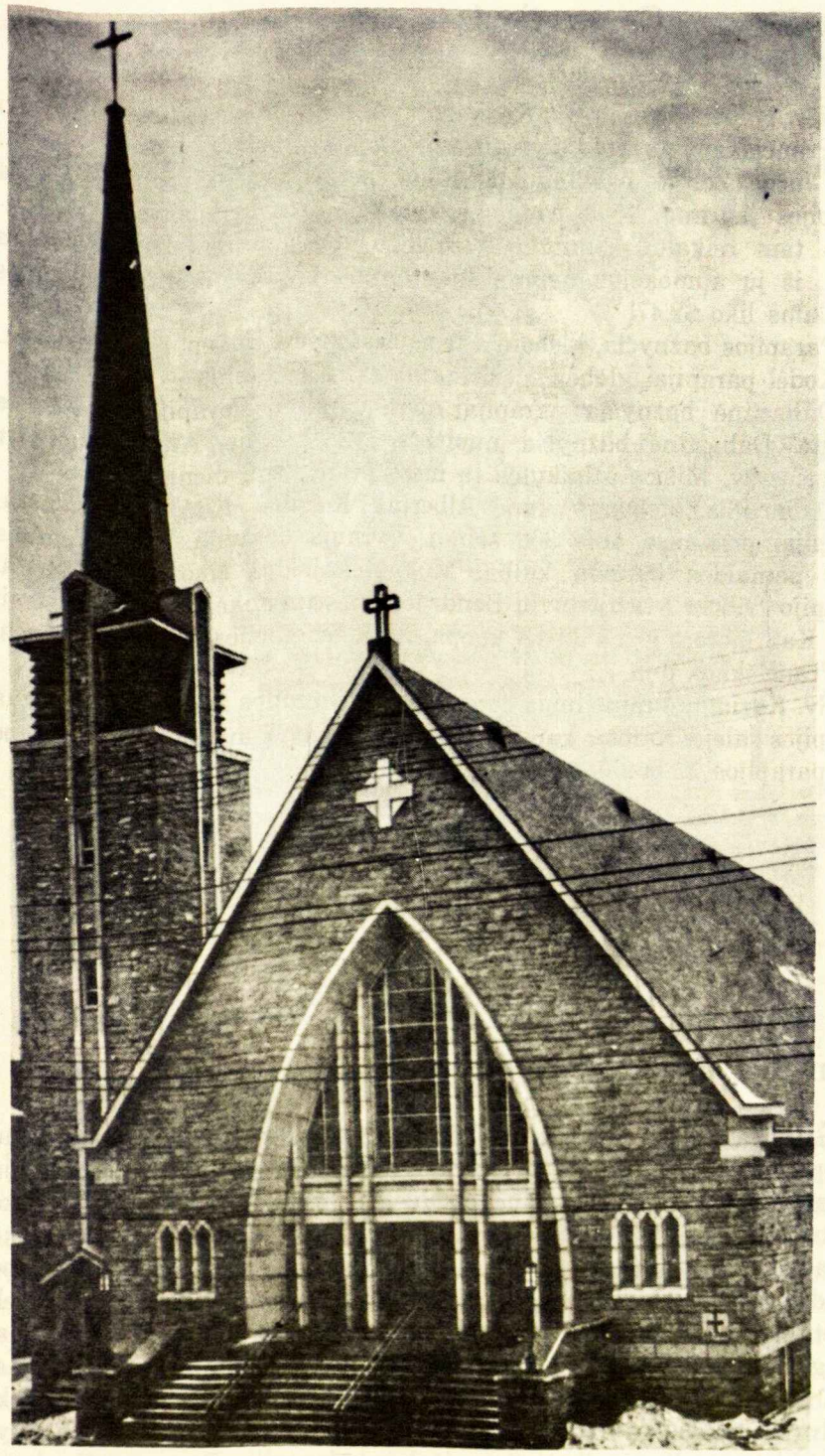

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia, Montreal.

Kun. Jonui Bobinui pradėjus klebonauti 1929 m. jau buvo diskutuojama naujos bažnyčios statyba — senoji dėl statybos konstrukcijos buvo riboto amžiaus, 1932 m. buvo pastatyta naujoji bažnyčia. Kun. Bobinas klebonavo iki 1960 m. Po jo buvo paskirtas kun. dr. Feliksas Jurcevičius. Jis sutvarkė parapijos finansinius reikalus. Buvo ir kitokių problemų, nes jau tuo metu buvo gimusiųjų Kanadoje ir trys emigracijos iš Lietuvos, iškilo amžiaus ir galvojimo skirtumai. 1982 m. kun. dr. Jurcevičiui persikėlus į Romą, parapijos klebono pareigas perėmė kun. Stasys Šileika.

Dvi ilgiausiai išsilaikiusios parapijos draugijos yra šv. Onos draugija (72 metai) ir šv. Elzbietos draugija (64 metai). Skautai vyčiai įsikūrė 1949 m., o choras 1914 m. Kitos organizacijos vėliau spietėsi apie naujesnę Aušros Vartų parpaiją, bet ankstyvesniais parpaijos gyvavimo metais buvo vaidinimų, tautinių šokių grupė ir įvairios kitos draugijos.

Žinios iš parapijos leidinio, daugiausia iš J. V. Danio straipsnio „Parapijos istorinė apžvalga".

V. Jonyno, šv. Kazimieras, Šv. Onos koplyčioje

Amsterdam, New York

Šv. Kazimiero parapija šventė savo 75 metų sukaktį 1979 m. Ta proga buvo išleistas leidinys „75th Anniversary St. Casimir's R. C. Church, 1904-1979". Leidinyje yra minima, kad jau 1885 m. JAV-se gyvenantys lietuviai atsirado Amsterdam mieste. Tai buvo Stanley Gaška ir James Cikanavičius. Tuometiniai atvykusieji priklausė lenkų parapijai, bet jie jau tada norėjo įsteigti savo parapiją. 1898 m. buvo įsteigtas šv. Kazimiero pagelbinis vienetas, o kai 1904 m. į Ameriką atvyko kun. Zidanavičius, buvo gautas vyskupo leidimas jį paskirti į klebonus. Už $1500 (dideli pinigai tais laikais) buvo nupirkti du pastatai — vienas buvo bažnyčiai, kitas klebonijai ir mokyklai. Netrukus parapija persikėlė į naujas patalpas (1908 m.). Bažnyčia yra unikali tuo, kad joje nėra kolonų. Prie pagrindinio altoriaus yra šv. Kazimiero, šv. Juozapo ir šv. Marijos statulos. Pagrindiniai pagražinimai įvyko 1937 m., o nuo to laiko visokie remontai išlaiko bažnyčią. Parapijoje veikia amerikiečių skautų draugovė, krepšinio komanda, šv. Kazimiero moterų vienetas, Lietuvos vyčiai ir pan. Dabartinis klebonas yra kun. Kęstutis Balčys (Baltch). Parapijos leidinys aprašo klebonus — kun. Zidanavičių, pasižymėjusį poetą, kuris rašė slapyvardžiu „Seirijų Juozas", kun. Rashtutį, kuris jau buvo įsteigęs šv. Onos lietuvių parapiją New Jersey, kun. Grigaitį, kuris dar Lietuvoje būdamas klebonavo Vertimuose, kun. Balčių, kuris Lietuvoje baigė muzikos konservatoriją. Verta paminėjimo yra šv. Onos koplyčia, kuri yra pastatyta šv. Kazimiero kapinių žemės plotuose. Parapijiečiai nupirko 52 akrus žemės dar 1906 m. Pirmoji koplytėlė buvo labai mažytė, bet 1971 m. Juozas Kiškis savo žmonos Onos prisiminimui paaukojo pinigų naujai koplyčiai statyti. Leidinys „St. Ann's Chapel, St. Casimir Cemetery, Amsterdam, New York" gražiai mini žymaus architekto Vytauto Kazio Jonyno darbą. (Jonynas taip pat žinomas kūrėjas Vatikano pavilijono fasado 1964 m. Pasaulinėje parodoje World's Fair ir daugybės pašto ženklelių, vartojamų Europoje ir Vatikane.)

Žinios iš parapijos leidinio

Šv. Kazimiero parapija Gary, Indianoj

Gary, Indiana parapija įsikūrė 1916 m. (1976 m. buvo išleistas leidinys 60 metų parapijos gyvavimui atminti.) Pirmasis klebonas buvo kun. Kazimieras Ambrozaitis. Pirmoji parapijos bažnyčia buvo pastatyta 1917 m., o dabartinė — 1927 m. Dabartinis parapijos klebonas yra kun. Ignas Urbonas, kuris vienas pats dirba toje parapijoje. Parapijinė mokykla, vedama seselių kazimieriečių, dėl geografinių aplinkybių buvo uždaryta 1966 m. Šeštadieninė lituanistinė mokykla buvo įsteigta 1959 m. ir 1984 m. sausio mėn. 10 d. švenčia savo 25 metų sukaktį. Parapijos patalpose renkasi įvairios organizacijos: ALTAS, Lietuvių Bendruomenė, Balfas, Lietuvos vyčiai, Lietuvių moterų sąjunga, Parapijos klubas, mergaičių Sodalicija. Jaunimas renkasi šeštadieninei mokyklai, tautinių šokių repeticijoms. Baigę šeštadieninę mokyklą mokiniai dažnai veikia skautuose ir ateitininkuose. Gary parapijos gyvavimas nebuvo visad šviesus, nes 1970 m. balandžio mėn. 12 d. žaibas uždegė bažnyčios bokštą. Sudegė bažnyčios bokštas, senas varpas ir vargonai. Lapkričio mėn. bažnyčia buvo sutaisyta. 1970 m. gegužės mėn.

Gary vysk. pranešė klebonui, kad bus duodamas leidimas šios parapijos nuosavybę su visais trobesiais parduoti ir bažnyčią perkelti į kitą vietą, pasilaikant to paties statuso ir vardo. Parapijos komitetas diskutavo šį reikalą, buvo rasti pirkėjai senai bažnyčiai, atsirado aukotojų, kurie paskyrė žemės naujai bažnyčiai statyti Merrillville, Indianoje. Tačiau vyskupijos planai pasikeitė, ir parapijos perkėlimo klausimas liko sustabdytas. Todėl 1974 m. parapijos komitetas nutarė atnaujinti bažnyčią iš lauko ir iš vidaus. 1907 m. plieno fabrikai traukė lietuvius darbininkus, o 1984 m. lietuviai dar grįžta į bažnytėlę, kuri kun. Urbono žodžiais „buvo Gary lietuviams — dvasinė oazė ir tautinė atgaiva šioje didelės industrijos aplinkoje".

Žinios iš klebono ir parapijos leidinio)

Paterson, New Jersey

1984 m. sausio mėn. 27 d. „Drauge" buvo aprašytas ilgametis šios šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Jonas Justinas Kinta. Kun. Kinta buvo paskirtas į Patersoną 1936 m. balandžio mėn. 24 d. kaip vienas iš kunigų, o klebonų buvo pakeltas 1939 m. vasario mėn. 15 d. Klebonas Kinta tarnavo toje parapijoje 35-rius metus, kol išėjo į pensiją 1971 m. rugpiūčio mėn. 1 d. Sveikatai nusilpus, kun. Kinta apsigyveno Matulaičio senelių namuose Putname, Ct. ir ten gyveno iki savo mirties, 1984 m. sausio mėn. 4 d.

Klebonas Kinta padėjo savo parapijai atsigauti po JAV-se įvykusios depresijos. Jo rūpesčiu senos medinės bažnyčios vietoje, ištarnavusios 50 metų, 1961 m. buvo pastatyta mūrinė. Klebono Kintos dėka bažnyčios aplinka buvo aptvarkyta, buvo įrengtas Šiluvos Švč. Dievo Motinos garbei darželis su jos statula ir lietuvišku kryžiumi. James ir Mary Garside lėšomis įrengtas sodelis, ir bažnyčia buvo pašventinta 1962 m. Kun. Kinta, pirmasis iš aštuonių Jono ir Ievos Kintų vaikų, gimė Anglijoje, kur Kintų šeima buvo nuvykus iš Lietuvos darbams. 1906 m., kai sumažėjo Anglijoje darbai, šeima persikėlė į JAV. JAV-se užaugęs ir išsimokslinęs kun. Kinta išliko Lietuvos patriotu. Jo buvęs vikaras kun. Dabušis parašė pamokslą, kuriame minėjo a.a. kun. Kintos ramų, be didelių audrų žemišką gyvenimą, o Antanas Juškaitis, šv. Vardo draugijos pirmininkas ir šv. Kazimiero parapijos tarybos narys prisiminė a.a. kun. Kintą, su kuriuo daugiau 30 metų dirbo kaip idealų kunigą ir labai gerą parapijos reikalų tvarkytoją. Kun. Dabušis pritaikė Kristaus žodžius (Jn. 17, 4) kun. Kintai: „Aš pašlovinau tave žemėje, atlikdamas darbą, kurį man buvai davęs nuveikti".

Kun. D. Lengvinas, Windsoro parapijos klebonas

Windsor, Ontario, Canada

Windsore didesnis kiekis lietuvių jau gyveno nuo 1927 metų. Bažnytinė veikla prasidėjo reikštis tik po 1948-1950 metų emigracijos bangos. Lietuviams čia susiorganizavus, 1950 metais kun. Bronius Dagilis iš Detroito atvažiuodavo sekmadieniais mišias atlaikyti slovakų bažnytėlėje. Atvažiavus kun. J. Danieliui, lietuviškos pamaldos buvo laikomos

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia, Pittston.

kroatų, St. Francis of Assisi bažnyčioje. Išvažiavus kun. J. Danieliui, atvyko kun. Vincas Rudzinskas ir iškunigavo iki 1962 metų. Jam sunkiai susirgus, į Windsorą atsikėlė kun. Viktoras Kaleckis. Jis pradėjo organizuoti Windsoro lietuvius ir skatino įsigyti savo bažnyčią. Buvo susirišta su tuometiniu Londono vyskupu John Cody ir gautas leidimas suformuoti parapiją. 1962 rugsėjo mėnesį užpirkta lebaniečių salė 808 Marion gatvėje centrinėje miesto dalyje. Netrukus kun. V. Kaleckas buvo iškeltas. Jo vieton, vyskupo J. C. Cody pakviestas, atsikėlė kun. Dominikas Lengvinas ir jis nuo 1962 m. spalio mėn. tęsė pradėtą darbą oficialiai.

Parapija skaitosi įsteigta 1963 metais gegužės mėn. 15 dieną ir bažnyčia pavadinta Šv. Kazimiero vardu. Parapijai ir Bažnyčiai per 20 metų vadovavo kun. D. Lengvinas. Jo pastangomis bažnyčia buvo išdekoruota iš lauko ir vidaus, įsigyti maži vargonai, suorganizuotas choras. Ten ilgą laiką veikė šeštadieninė mokykla, lietuviškų švenčių minėjimai ir susirinkimai salėje po bažnyčia. Parapiją remia ir ją išlaiko apie 40 lietuviškų šeimų ir apie 5 šeimos svetimtaučių.

Parapija ir bažnyčia yra tas židinys, apie kurį telkiasi lietuviška ir kultūrinė Windsoro lietuvių veikla. Po pamaldų bažnyčios salėje kiekvieną sekmadienį rengiamos kavutės su užkandžiais, kur yra progos pabendrauti Windsoro lietuviams.

1982 metais gegužės 22 d. mirus kun. D. Lengvinui, laikinai dvasines pareigas eina pensininkas kun. Kazimieras Simaitis iš Det-

roito ir sekmadieniais 11 valandą laiko pamaldas. Parapijos ūkinius reikalus tvarko kasmet renkamas bažnytinis komitetas. Sekmadieniais į šv. Mišias ateina maždaug du tuzinai su viršum žmonių. Jau nebeveikia šeštadieninė mokykla.

(Iš laiško, parašyto kun. K. Simaičio)

Pittston, Pennsylvania

Pirmieji lietuviai įsikūrė Pittstone maždaug 1867 m. Šv. Kazimiero draugija įsikūrė 1885 m. prižiūrėti lietuvių dvasinius reikalus, o jau 1890 m. įsikūrė šv. Kazimiero lietuvių parapija. Pirmasis klebonas buvo kun. Jurgis Kolešinskas, tada po jo: kun. Jonas Zlotozinskas ir kun. M. Šedvydis. 1911 m. kun. A. Kaupas (Motinos Marijos Kaupaitės, šv. Kazimiero kongregacijos steigėjos brolis) perėmė jo pareigas trumpam prieš išsikeldamas į Čikagą. 1912 m. klebonu paskirtas kun. Jonas Kasakaitis ir čia išbuvo iki savo mirties.

Jau nuo 1966 m. kun. Peter J. Ališauskas buvo parapijos administratorius, nuo 1967 m. parapijos klebonas iki šios dienos. Šv. Kazimiero parapijoje yra 400 šeimų, dauguma nėra lietuviai, parapijoje nebėra mokyklos, tačiau per sekmadienio šv. Mišias yra giedamos lietuviškos giesmės, nors pačios šv. Mišios laikomos anglų kalba. Parapijos bažnyčia yra baroko ir romėnų stiliaus.

(iš klebono kun. Ališausko laiško „Ateičiai")

Šv. Kazimiero minėjimai

Chicagos Šv. Vardo katedroje

Minint šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį Šv. Vardo katedroje, 1984 m. vasario mėn. 25 d. šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė arkivyskupas kardinolas J. L. Bernardin. Giedojo du chorai: Švč. Marijos Gimimo parapijos ir Šv. Kazimiero seselių vienuolyno. Solo giedojo solistas B. Prapuolenis, Katedra buvo pilna žmonių. Pamaldas organizavo Lietuvių katalikų federacijos sudarytas įvairių organizacijų komitetas.

Pittston, Pennsylvania

1984 m. kovo mėn. 4 d. vyčiai per 9 v.r. šv. Mišias sukvietė visus parapiečius į specialias pamaldas paminėti mūsų globėjo 500 m. mirties sukaktį. 1984 m. kovo mėn. 11 d. Pittston Šv. Kazimiero parapija ir Knights of Lithuania 143 11:45 v.r. šv. Mišiomis paminėjo šv. Kazimiero 500 m. mirties sukaktį. Šv. Mišias atnašavo Scrantono pagelbinis vyskupas James C. Timlin.

Paterson, New Jersey

1984 m. vasario mėn. 10 d. „Drauge" Antanas Masionis aprašė šv. Kazimiero parapiją, kuri, nors be lietuvio kunigo, vis dėlto rengiasi paminėti šv. Kazimierą. Parapijos administratorius kun. Jokūbas Pallivathukkal išsiuntinėjo parapiečiams laišką, paaiškindamas apie paminėjimą. Kovo mėn. 4 d. minėjimas prasidėjo 3 v. p.p. Šv. Mišias koncelebravo įvairių amerikiečių

Šv. Kazimiero minėjimo Mišios, Šv. Vardo katedroje, Chicagoje.

parapijų kunigai, giedojo parapijos choras. Vyskupas Frank Rodimer, kituose renginiuose negalėjęs dalyvauti, dalyvavo koncerte. Jam buvo įteiktas sidabrinis šv. Kazimiero medalis. Dainavo vyčių chorelis,, Marytė Bizinkauskaitė iš Broktono, trečios kartos lietuvaitė solistė, atliko programą, o prieš tai ji giedojo bažnyčioje.

Endicott, New York, lenkų Šv. Kazimiero parapija

1983 m. spalio mėn. Šv. Kazimiero parapijos klebonas Matthew S. Wieczorek parašė laišką angliškai, kuriame pranešė, kad nuo 1983 m. balandžio mėn. jis parašė 61 parapijai JAV-se (43 lenkų ir 18 lietuvių), kurios turi šv. Kazimiero vardą. Laiškuose jis norėjo sudominti klebonus bendru šv. Kazimiero prisiminimu. Jis išsiuntinėjo knygelę, kuri panaši į pranciškono kun. Grzegorz Wisniowki knygutę, išleistą Krokuvoje. Klebonas Wieczorek tikisi, kad jeigu kardinolas Glemp ar kardinolas Macharski galės lankytis JAV-se 1984 m., kad jo Šv. Kazimiero parapija bus paskelbta laikinąja šv. Kazimiero šventove. Vysk. Thomas J. Costello laikys šv. Mišias Syracuse diocezijos Endicott Šv. Kazimiero parapijoje, į kurias klebonas Wieczorek yra pakvietęs Scranton diecezijos parapiečius. Šv. Mišios šv. Kazimiero intencija buvo atlaikytos 1984 m. kovo 4 d.

Hartford Connecticut

Iškilmės prasidėjo kovo 3 d. gražiai suorganizuota menine programa. Dalyvavo Klevelando kanklininkės, vadovaujamos Onos Mikulskienės ir trys taut. šokių grupės: „Tryptinis" iš New Yorko (vadovė J. Matulaitienė), „Vėtra" iš New Haven (vadovė R. Mickūnienė), „Berželis" iš Hartfordo (vadovė D. Dzikienė). Taut. šokių orkestrui vadovavo muz. J. Petkaitis.

Tą pačią dieną Toronto vyrų choras „Aras", diriguojamas Vacl. Verikaičio, turėjo puikų koncertą.

Kovo 4 d. iškilmingos šv. Mišios. Mišias atnašavo vysk. John F. Hackett, o pamokslą pasakė arkiv. John Whealon. Kun. V. Cukuras, ateitininkų dvasios vadas, pasakė pamokslą lietuviškai. Giedojo Hartfordo, Waterburio, New Haveno ir New Britaino jungtinis choras, diriguojamas muz. J. Petkaičio.

Žmonių buvo pilna Šv. Juozapo katedra.

Minėjimo rengimo komitetas (pirm. Ignas Budrys) įspūdingai suorganizavo šį minėjimą. Tuo minėjimu buvo pagerbtas ne tik Šv. Kazimieras, bet viešumon iškelti ir kenčiančios Lietuvos reikalai.

Phoenix, Arizona

Šv. Kazimiero 500 metų minėjimą surengė Phoenixo lietuvių bažnytinis komitetas. Kovo mėn. 4 d. Pamokslą pasakė kun. Jonas Kubilius, Montrealio Aušros Vartų parapijos klebonas. Pamaldų metu giedojo lietuvių choras ir sol. Akvila Ancha, Petro Maldeikio parašytą ir Onos Metrikienės sukomponuotą giesmę-himną šv. Kazimierui. Po pamaldų kun. Antano Valiuškos namuose buvo vaišės.

Toronto, Ontario, Kanada

Tradicinė lietuvių skautų Kaziuko mugė šiais metais paminėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį. Mugė buvo kovo mėn. 4 d. Prisikėlimo parapijoje kiek kitokio pobūdžio: kazimierinių metų dekoracijos ir speciali parodėlė.

Amsterdam, New York

1984 m. kovo mėn. 4 d. Albany, New York, vyskupas ordinaras Howard Hubbard atlaikė šv. Mišias 10:30 v.r. Po jų visa parapija dalyvavo užkandžiuose.

Gary, Indiana

Šv. Kazimiero parapija 500 m. jubiliejų iškilmingai minėjo kovo 11 d. Parapijos užsakytą šv. Kazimiero didelio formato paveikslą nutapė dail. seselė Mercedes. Šis paveikslas tą dieną Mišių metu buvo pašventintas ir ant specialaus pastovio prieš Šv. Marijos altorių bus išstatytas per visus 1984 metus.

Pamaldas laikė ir paveikslą pašventino vysk. Vincentas Brizgys. Pamaldų metu giedojo op. sol. Algirdas Brazis. Pamaldose su vėliavomis organizuotai dalyvavo Chicagos apskrities vyčiai. Po pamaldų salėj buvo šv. Kazimiero garbei akademija ir pietės. Akademijoje aktyviai dalyvavo Chicagos apskr. vyčiai. Pietūs surengti Gary Vyčių kuopos.

Akademijos meninėje programoje dainavo mūsų lituanistinės mokyklos abiturientė ateitininkė ir vytė Linda Ruzgaitė-Burbienė.

Winnipeg, Manitoba, Kanada

Šv. Kazimiero parapijos komitetas išsiuntė savo parapiečiams kvietimą į iškilmingą minėjimą, kuris buvo 1984 m. kovo 11 d. 10 v.r. Šv. Mišias atnašavo chancellor kun. M. Moore. V. Verikaitis per šv. Mišias giedojo lotyniškas giesmes, o jam akompanavo J. Govėdas. 11 v.r. šv. Mišias atlaikė Jo Ekselencija Most Rev. A. Exner, OMI, DD. Per šv. Mšias giedojo V. Verikaitis, o jo lietuviškoms giesmėms akomanavo J. Govėdas. Po šv. Mišių parapijos salėje buvo V. Verikaičio koncertas, vakarienė ir arkiv. A. Exner paskaita.

Juno Beach, Floridoje

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimas surengtas balandžio mėn. 14 d. metodistų šventovėje. Programoje — religinis koncertas ir rašytojo Juozo Kralikausko paskaita. Koncerto programą atliko sol. O. Jameikienė iš Palm Beach Shores, Floridos, o salėje taip pat buvo pietūs.

London, Ontario, Kanada

Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. I. Mikalauskas dalyvavo Romoje iškilmingame šv. Kazimiero minėjime, o parapijos šv. Kazimiero sukakties minėjimas numatytas gegužės mėn. 6 d. Parapijoje yra maždaug 40 su viršum aktyvesnių lietuviškų šeimų.

Boston, Massachusetts

Kovo mėn. 18 d. šv. Kazimiero jubiliejinės šv. Mišios buvo suorganizuotos vyčių Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Po pamaldų parapijos salėje buvo bendri pusryčiai.

Los Angeles, California

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos tradicinė Lietuvių diena rengiama š.m. birželio mėn. 13 d. Ji bus skirta šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai paminėti.

Windsor, Ontario, Kanada

Šv. Kazimiero parapija žada paminėti šv. Kazimiero šventę pamaldomis. Minėjimo data nenustatyta.

Kazimierinių metų albumai, komitetai, ekskursijos ir kiti įvairumai

Šv. Kazimiero komiteto veikla Lietuvoje

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai minėti veikianti komisija Vilniuje, gautomis iš Lietuvos žiniomis, buvo susirinkusi posėdžiui 1983 gruodžio 6 d.

Lietuvos vyskupų ir vyskupijų valdytojų sudaryta liturginė komisija yra paruošusi antrąją liturginio maldyno laidą. Knyga yra spausdinama, tikimasi gauti šv. Kazimiero iškilmėms ar dar prieš Velykas.

(Žinios iš Lietuvių katalikų religinės šalpos)

Dabartinėje Lietuvoje taip rašoma

1983 m. vasario mėn. 13 d. „Tiesa" spausdino Lietuvos TSR mokslų akademiko Juozo Jurginio atsakymą į skaitytojo D. Klimkevičiaus klausimą. Klimkevičius klausė: „Religingi pažįstami pasakojo, kad bažnyčioje per pamokslą kunigas kalbėjęs apie šventąjį Kazimierą. Įdomu smulkiau sužinoti, kas tas Kazimieras ir kodėl jį bažnyčia laiko šventuoju?" „Tiesa" pavadino Jurginio atsakymą — „Kaip bažnyčia daro šventuosius". Štai jo atsakymo ištrauka: „Visiems savo tautos praeitį gerbiantiems žmonėms privalu prisiminti, kad to meto Lietuvos valdovų ir katalikų bažnyčios pastangos karalaitį Kazimierą pripažinti šventuoju yra glaudžiai susijusios su politinėmis tendencijomis, kova dėl valdžios, siekimu slopinti Lietuvoje pradėjusius reikštis visoje Europoje vykusios ankstyvosios buržuazinės revoliucijos aidus. Kur toks judėjimas buvo nuslopintas, įsigalėjo feodalinė reakcija, vienas po kito būdavo atrandami šventieji ir stebuklingos vietos, deginamos raganos, pradėjo degraduoti dvasinę kultūrą..."

Netikslūs šaltiniai apie šv. Kazimierą

Ką galima pasakyti apie žmogų, kuris gyveno visai kitame amžiuje? Istorikai ir kiti, kurie apie šv. Kazimierą rašo, pasiskolina žinių iš kitų laikų istorikų. Kai kur pasirodo net klaidelių.

Benediktinų vienuolių (St. Augustine's Abbey, Ramsgate) išleista penktoji laida „The Book of Saints — A Dictionary of Persons Canonized or Beatified by the Catholic Church", 150 psl. rašo, kad šv. Kazimieras gyveno nuo 1460-1483 metų (ne 1484 m., kaip turėtų būti).

1981 m. išleista „Catholic Almanac", kurios redaktorius yra Felician A. Foy, O.F.M. Jis rašo, kad šv. Kazimieras buvo lenkų karalaitis, Lietuvos didysis kunigaikštis, ir kad jis yra palaidotas Vilniaus katedroje (283 psl.), o ne Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, kurion 1953 m. jo karstas buvo perkeltas.

1967 m. išleista „New Catholic Encyclopedia" 178 psl. rašo, kad šv. Kazimieras buvo trečiasis Kazimiero ir Elžbietos sūnus, o kituose šaltiniuose rašoma, kad jis antrasis jų sūnus.

Visos šios knygos yra Čikagos viešų bibliotekų lentynose.

Leidiniai apie šv. Kazimierą

Zenono Ivinskio knyga „Šv. Kazimieras 1458-1484" buvo išleista New Yorke 1955 m. Tuo metu jis pastebėjo, kad „Šv. Kazimieras... ligi šiol dar nėra susilaukęs išsamesnės studijos lietuvių kalba. Nėra apie jį stambesnių veikalų nė kitomis kalbomis". Vincentas Liulevičius savo 1984 m. sausio mėn. „Laiškai lietuviams" straisnyje užsiminė apie dr. Adolfo Šapokos redaguotą „Lietuvos istoriją", Simo Sužiedėlio „Šventasis Kazimieras" (1947), anksčiau minėtą Zenono Ivinskio knygą, jo straipsnį Lietuvių Enciklopedijoje (XI, 274-284 psl.), 1958 m. „Aidų"

žurnalo visą 3 nr. ir dalį 4 nr. Šaltinių šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai paminėti atsiras nemažai.

Šv. Kazimiero sukakčių komitetas rūpinosi įvairių leidinių paruošimu (kai kurie paminėti kitur šiame „Ateities" numeryje). Vienas jų jau yra pasirodęs.

Simo Sužiedėlio 1983 m. parašyta 63 psl. knyga „Šv. Kazimieras 1458-1484 Penkių šimtų metų mirties sukaktį minint" jau yra platinama. Knygą iliustravo dail. Nijolė Palubinskienė, o ją finansavo kun. Simonas Morkūnas, šv. Kazimiero parapijos klebonas, Sioux City, Iowa. Spaudė Tėvų pranciškonų spaustuvė, New Yorke.

Kun. M. Burba, pagal 1984 m. sausio mėn. 27 d. „Draugą", išvertė į italų kalbą S. Sužiedėlio knygą. Kun. Burba yra lietuvių saleziečių įstaigos Frascati, Roma direktorius. Romos saleziečių spaustuvėje, kur dirba lietuvis salezietis Vincas Aleksandravičius, spausdina 10,000 egzempliorių. Norima knygą paskleisti italų tarpe.

Lenkų šv. Kazimiero parapijos klebonas Matthew S. Wieczak platina 54 psl. „A Book of Devotions in Honor of Saint Casimir, Prince". Šis leidinys gaunamas iš jo: St. Casimir Parish, 212 N. McKinley Ave., Endicott, NY 13760.

„Šv. Kazimiero himnas Marijai" 32 psl. leidinys, kurį į lietuvių kalbą vertė A. Tyruolis, gaunamas „Drauge", 4545 West 63 Street, Chicago, Illinois.

Bus brošiūrų, antologijų, paveikslėlių ir kitų straipsnių lietuvių periodikoje. Juk Kazimieriniai metai dar neįpusėjo.

Reikia paminėti, kad yra ir mažiau žinomų straipsnių ir senesnių knygų apie šv. Kazimierą. Pvz. Čikagoje tautotyrininkas ir kultūrininkas C. Baltramaitis yra sudaręs gražų rinkinį įvairiausių leidinių apie šv. Kazimierą.

„Amerikos balsas" apie Kazimierinius metus

1984 m. sausio mėn. 24 d. „Drauge" aprašytas „Amerikos balso" vedamasis, kuris aprašo Lietuvos situaciją per Kazimierinius metus. Sukaktį Lietuvoje nebus galima švęsti pačioje šv. Kazimiero bažnyčioje, Lietuvos sostinėje, Vilniuje, nes kraštą valdantys komunistai užėmė šią ir kitas šventoves ir joms davė „neginčijamai pasaulietišką paskirtį". Minima, kad sovietai iš katedros išgabeno šventojo Kazimiero sidabrinį karstą. Gi švento Kazimiero bažnyčioje jie išstatė rinkinį religinių daiktų, apimančių ir budistų objektus... Šventojo Kazimiero palaikus reikia grąžinti į Vilniaus katedrą ir bažnyčias reikia sugrąžinti religiniams tikslams, teigia daugumas lietuvių... „Muziejumi paverstos šv. Kazimiero bažnyčios tikslas yra parodyti, kad religija yra sena ir nudėvėta keistenybė, seniena, kuriai vienintelė tinkama vieta — tai būti antikvariate po stiklu. Tačiau komunistinio muziejaus tvarkytojai, nors ir nesąmoningi, pasakė vieną tiesą: žmonės visuomet skirtingais keliais kelia tuos pačius klausimus: „Kaip esame sukurti? Kokia mūsų paskirtis? Kaip mums tapti laimingais?..."

Knygos

„Šventas Kazimieras su 4 paveikslais", 31 psl. Antanas Alekna. Šv. Kazimiero draugijos leidinys nr. 432, išleistas Kaune 1927 m. Alekna vadino šv. Kazimierą šventuoju mūsų Tėvynės Užtarytoju.

„Šv. Kazimieras — Lietuvos karalaitis", 38 psl. 4 dalys su įvairiais autoriais. „Draugo" bendrovės leidinys, Čikaga, 1915 m. Pirmosios dalies autorius kun. P. Lapelis teigia, kad „Ypač moksleiviai ir šiaip jau lietuvių jaunimas privalo šv. Kazimierą labiau pamylėti, nes savo amžium šv. Kazimieras yra geriausiu jaunimui draugu".

„Šventas Kazimieras 1458-1484", 30 psl. Simas Sužiedėlis. Leidinys šv. Sosto Delegatūros lietuviams. Kircheim-Teck, 1947 m.

„O su ta istorine ir religine Vilniaus būtimi suaugęs yra ir Kazimieras — šventas Lietuvos karalaitis ir josios žemės globėjas".

„Saint Casimir 1458-1484", 36 psl. Rita Brady. St. Anthony's Guild, Paterson New Jersey, 1965.

Tai yra knyga vaikams su piešiniais ir parašyta pasakos stiliumi.

„Saint Casimir 500th Anniversary of His Birth" 1458-October 3rd, 1958", 48 psl. Rev. Albert J. Contons. Knights of Lithuania, So. Boston, MA, 1958.

Straipsniai periodikoje

Straipsnių apie šv. Kazimierą yra daugybė: „Ateityje", „Aiduose", „Darbininke", „Drauge", „Eglutėje", „Laisvojoje Lietuvoje", „Laive", „Laiškuose Lietuviams", „Karyje", „Tėviškės Žiburiuose", „Vytyje", „Žvaigždėje" ir kitur.

Angliškuose leidiniuose taip pat yra pasirodę straipsnių: „Marian", „Carmelite", „Queen's Page", „Missions" ir kitur.

Eilėraščiai

Periodikos straipsniuose ar šiaip leidiniuose yra įvairių eilėraščių, skirtų šv. Kazimierui. Šie poetai yra

parašę eilėraščius: L. Andriekus, J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, Kazys Bradūnas, Kotryna Grigaitytė, M. Gustaitis, Kazys Inčiūra, St. Yla, Klemensas Jūra, Paulius Jurkus, S. M. Justine, L.C.S.C., Vincas Kazokas, J. Kmitas, Margalis, D. Mitkienė, P. Natas, Ir. Fridmanaitė, A. Tyruolis, prel. M. J. Urbonas, K. Vanagėlis, Padangės Aras, kun. S. J. Vembrė, Vieškelio Dulkė, Leonardas Žitkevičius ir kiti.

* * *

Tikimės, kad C. Baltramaitis ir kiti šv. Kazimiero žinių rinkėjai perduos savo surinktas žinias į lietuvių ir kitus archyvus, kad ne tik mes patys, bet ir ateinančios kartos galėtų pamatyti, kaip lietuvių tauta gerbia savo šventąjį.

Švento Kazimiero sukakčių komitetas

Švento Kazimiero sukakčiai atžymėti Kunigų vienybės ir Lietuvių katalikų federacijos pastangomis sudarytas komitetas; jį patvirtino ir Pasaulio lietuvių katalikų bendrija. Komiteto pirmininkas yra Vytautas Volertas, o iždininkas kun. V. Dabušis.

Švento Kazimiero sukakčių komitetas šalia iškilmių Romoje ir Toronte atliks ar net jau atliko šiuos darbus:

išleis nedidelę šv. Kazimiero studiją lietuvių, anglų, portugalų, italų, vokiečių, prancūzų kalbomis; ją parašė prof. S. Sužie-d-ėlis, iliustravo dail. N. Palubinskienė; lietuviškoji laida jau išleista 1983 m.;

išleis stambų istorinį prof. kun. P. Rabikausko, S.J., veikalą apie šventąjį Kazimierą lietuvių ir anglų kalbomis;

išleis meno ir literatūros antologiją, liečiančią šv. Kazimierą;

išleis naują šv. Kazimiero paveikslėlį (tiražas 15,000 lietuvių ir 15,000 anglų kalbomis);

skelbs himno, dramos ir grožinės literatūros konkursus.

(Ištraukos iš Sukakčių komiteto laiško, parašyto 1982 m. Visų Šventųjų šventės proga)

Albumas

Švento Kazimiero sukakčių komiteto darbai yra padalinti įvairiems asmenims. Albumas apie šv. Kazimierą, kaip jis vaizduojamas lietuvių liaudies mene ir lietuvių dailininkų kūryboje, jau projektuojamas. Knygą parengti ir suredaguoti buvo pakviestas a.a. kun. St. Yla, bet jis, vos darbą pradėjęs, mirė. Komitetas pasikvietė Paulių Jurkų iš New Yorko tęsti toliau šį projektą. Paulius Jurkus sausio mėn. 31 d. „Drauge" aprašė savo iki šiol atliktą darbą. Pagal jį, „jau darosi įspūdinga panorama". Viskas dailininkų sukurta: seniausi darbai siekia 1928 m. — tai Juozo Zikaro skulptūra, o jauniausi 1983 m. darbai.

Be anksčiau minėtų dailininkų Jurkus paminėjo ir kitų dailininkų pavardes, kurių darbai bus tame leidinyje: Vytautas Bičiūnas, Ilona Brazdžionienė, Jokūbas Dagys, Vincas Dilka, Adomas Galdikas, Vytautas Ignas, Vytautas K. Jonynas, Jurgis Juodis, Zenonas Kolba ir daug kitų. Kai kurios bažnyčios atsiuntė nuotraukų, kurios vaizduoja šv. Kazimiero statulas, altorius, vitražus. Iš viso bus arti 50 autorių. Ta proga Jurkus kvietė ir kitus dailininkus dalyvauti knygoje.

Giesmė šv. Kazimierui

Bronius Budriūnas parašė giesmę „Giesmė į šv. Kazimierą", naudodamas Irenos Fridmanaitės žodžius. Tėvai pranciškonai 1984 m. vasario mėn. žada spausdinti šią giesmę 500 egz. tiražu. Giesmė prasideda „Šiandien prieš Tavo altorių suklaupę maldaujam malonių naujų. Sustiprink mūs dvasią, apsaugok nuo pikto ir vesk mus dorybės keliu..."

Pašto ženklai

Kazimieriniais metais Vatikanas išleis seriją pašto ženklų, vaizduojančių šv. Kazimierą — Lietuvos globėją. Tai yra paskelbta Vatikano pašto pranešime „L'Osservatore Romano" laikraštyje. Projektas — dail. Romo Viesulo.

(Iš 1984.I.26 „Tėviškės žiburių")

Kazimieriniai medaliai

Kazimieriniai medaliai, pagaminti JAV-se šv. Kazimiero proga „Franklin Mint" nukalti, 44 mm pločio. Autorius yra dailininkas P. Vaškys. Medaliai yra bronziniai ir sidabriniai, gaunami per pagrindinius platintojus — Lietuvių katalikų religinę šalpą, Brooklyn, New York.

Lietuvių filatelistų paroda

Toronto Lietuvių filatelistų d-jos suruošta vien tik lietuvių filatelistų draugijos parodą LITHPEX VI 1984 m. balandžio mėn. 14-15 d. Toronto lietuvių

namų Mindaugo salėje. Vardas LITHPEX yra padarytas iš angliško pavadinimo „Lithuanian Philatelic Exhibitio". Paroda surengta Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 m. mirties sukakčiai paminėti. JAV ir Kanados filatelistai pakviesti dalyvauti šioje parodoje. Toronto lietuvių filatelistų draugija paruošė filatelinį-suvenyrinį voką su šv. Kazimiero atvaizdu, kuris kovo mėn. 4 d. buvo antspauduojamas Toronto pašte su specialiu antspaudu. Šis suvenyrinis vokas yra sukurtas dailininko P. Vaškio.

Lenkų šv. Kazimiero klebono organizuojama ekskursija

Endicott, New Yorko šv. Kazimiero parapijos klebonas Matthew S. Wieczorek 1984 m. spalio mėn. (su kelionių agentūros Massachusetts pagalba) žada sudaryti ekskursiją šv. Kazimierui pagerbti. Žadama aplankyti Romą, Assisi, Varšuvą, Krokuvą ir Czenstachowvą. Spalio mėn. 10 d. organizuoja šv. Mišias Šv. Petro bazilikoje ir specialią audienciją su šv. Tėvu. Specialios šv. Mišios ir audiencijos su kardinolu Glemp Varšuvoje ir kardinolu Macharski Krokuvoje yra planuojamos spalio mėn. 13 d. ir 16 d. Klebonas mano, kad norintiems net bus galima pratęsti šią 2 savaičių ekskursiją su kelione į Vilnių („Wilno", kaip jis parašė) aplankyti šv. Kazimiero karstą Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje.

(Žinios iš Lietuvių katalikų religinės šalpos, New Yorke)

Lietuvio turtas — Gimtoji kalba

Birutė Tamulynaitė

Klaidingas prielinksnio „ant" vartojimas

Lietuvių kalboje dažnai vartojamas kilmininko prielinksnis „ant", o kartais pavartojamas net ir ten, kur jis yra visai nereikalingas. Šiuo atveju būtų geriau tuos pačius sakinius, kur neaiškus prielinksnio „ant" vartojimas, išreikšti kitokiu būdu, kuris geriau tinka mūsų norimai minčiai išreikšti (pavartoti kitus linksnius, kitus prielinksnius arba visiškai kitokius žodžius).

Bendros taisyklės, kur vartoti kilmininko prielinksnį „ant", nėra. Yra keletas atvejų, kur vartotinas ir kur nevartotinas šis prielinksnis.

Kilmininko prielinksnį „ant" vartoja: 1) kada reiškia daikto buvimo vietą viršuje (Kepurė yra ant galvos. Ant kalnų viršūnių yra daug sniego.), 2) kada reiškia veiksmo vietą, ant kurios kas nors vyksta (Vyrai dirba ant stogo.), 3) kada reiškia veiksmo būdą, būtent, KAIP atliekamas veiksmas (Vaikas guli ant pilvo ir klausosi muzikos.), 4) kada reiškia veiksmo kryptį, linkmę (visi jaunuoliai nubėgo ant ežero kranto.) ir 5) kada reiškia veiksmo paskirtį (Ant jo visi pyksta.).

Kilmininko prielinksnis „ant" nevartotinas sekančiais atvejais. (Žvaigždutėmis pažymėti klaidingi sakiniai.) Keli pavyzdžiai:

1. a.* Mačiau Jūratę Nausėdaitę **ant televizijos.**
   b.* Jie gyvena Čikagoje **ant 69-tos gatvės.**
   c.* Jo nuotrauka buvo **ant pirmo puslapio.**
   a. Mačiau Jūratę Nausėdaitę televizijoje.
   b. Jie gyvena Čikagoje 69-toje gatvėje.
   c. Jo nuotrauka buvo pirmame puslapyje.

Taigi iš duotų pavyzdžių matome, kad kilm. prielinksnis „ant" nevartotinas, kada reiškia vietą, kurioj kas nors vyksta. Čia norima pabrėžti tą vietą, o ne kokią paviršiaus reikšmę, tai vietoj kilm. prielinksnio „ant" vartojamas VIETININKO LINKSNIS.

2. Kitas atvejis, kada vietoj kilmininko prielinksnio „ant" vartotinas ĮNAGININKO LINKSNIS:
   a.* Aš kalbu ant telefono.
   b.* Gailė skambina ant pianino.
   c.* Leonas skrido ant lėktuvo.
   a. Aš kalbu telefonu.
   b. Gailė skambina pianinu.
   c. Leonas skrido lėktuvu.

Taigi, kaip pavyzdžiai rodo, kilm. prielinksnis „ant" nevartotinas, kada reiškia priemonę kuo kas atliekama, daroma.

(Bus daugiau)

O kas tėvynėje?

Prof. Juozo Lingio biblioteka atidaryta Klaipėdoje ir Vilniaus konservatorijos fakultete.

J. Lingis ilgus metus dirbo su pagarsėjusiu ansambliu „Lietuva". Jis yra surinkęs ir choreografavęs daugybę lietuvių tautinių šokių. Jo bibliotekoje yra sukaupta daug istorinės medžiagos apie liet. taut. šokius, tautinių šokių šventes ir kitų tautų taut. šokius bei choreografiją.

Atnaujinami kunigaikščio Mykolo rūmai Plungėje

Rūmų atnaujinimo darbai, pradėti pernai architekto D. Griciaus, tęsiami toliau. Namai laiko sugadinti, nuotraukų mažai, todėl visuomenė prašoma pagelbėti savo atsiminimais.

Buvusio Plungės dvaro rūmai — vienas įdomiausių 19 amžiaus pabaigos neorenesanso architektūros paminklų Lietuvoje. Rūmai buvo pastatyti 1887 m. architekto Karlo Lorenco kunigaikščio Mykolo Oginskio lėšomis. Jų interjerus puošė lipdyba, tapybos pano, puošnios krosnys, apie 100 Oginskių giminės portretų. Čia buvo Žemaitijos krašto archeologų radinių, numizmatikos rinkinys, archyvas ir turtinga biblioteka. Šiuose rūmuose muzikos meno mokėsi ir orkestre grojo M. K. Čiulionis. Ilgainiui, praūžus dviem pasauliniams karams, rūmai buvo gerokai apnaikinti, ypač nukentėjo jų interjeras.

Vilniaus konservatorijos aktoriaus meistriškumo katedra, vadovaujama prof. I. Vaišytės, šįmet išleis 18 aktorių. Diplomantų kursui vadovauja docentė Algė Savickaitė. Dėstytojai Robertas Vaidotas ir Ferdinandas Jakšys. Į ketverių metų kursą buvo įtrauktas aktoriaus meistriškumas, sceninė kalba, šokis, fechtuotė, dainavimas, grimas. Diplomantų

Partizano Daumanto kuopos jaunučiai žiemos iškyloje, 1984 m.

MAS žiemos kursai

„Stokime drąsiai į kovą garbingą; dirbkim, kovokime dėl Lietuvos!“ Ateitininkų himno žodžiai gyvai skambėjo 1983 metų žiemos kursuose, kur moksleiviai iš JAV ir Kanados klausė, diskutavo ir sprendė darbą ir kovą tėvynės Lietuvos liečiančiais klausimais.

Kursai truko savaitę. Ilgiausia savaitės dalis, ypač čikagiečiams, buvo kelionė į Dainavą. Nors kelionė traukiniu dėl oro priežasčių pavirto kelione autobusu, ir moksleiviai pasiekė stovyklą truputį išalkę, bet su gera nuotaika.

Antradienis buvo paskirtas darbui. Pirmas paskaitas skaitė Rasa Šoliūnaitė ir Kristina Veselkaitė. Šiose paskaitose kursantai susipažino su kursų tema: „Pažiūrologija“ ir su keliomis teorijomis apie žmogaus ryšį su jo gyvenimu.

Laisvalaikiu stovyklautojai džiaugėsi Dainavos gamta, apklota baltu sniegu. Buvo proga geriau susipažinti su kursų vadovais: dr. Saulium Jankausku (komendantu), Edmundu Salikliu, Vidu Neverausku, Vilium Dundzila, Ginta Palubinskaitė, Rūta Končiūte ir Vida Kupryte. Prasidėjo ir iškalbos konkursas. Konkursą pradėjo Algis Sodonis iš Chicagos, ragindamas stovyklautojus kalbėti ir naudotis proga lavinti savo lietuvių kalbą. Gaila, kad dauguma nesinaudojo Algio

---

vakaras Aktorių namuose buvo surengtas 1983 m. lapkričio pabaigoje. Buvo skaitoma poezija, suvaidintos ištraukos iš A. Čechovo pjesių. Pagrindinė vakaro tema — „Iš kur mes? Kas mes?“ Į diplominius spektaklius yra įtraukta ištraukos iš indiečių epo „Šakuntala“, I. Turgenevo „Bajorų gūžtos“, F. Dostojevskio „Stepančikovo dvaro ir jo gyventojų“, Č. Aitmatovo „Ilgos kaip šimtmečiai dienos“, V. Krėvės ir A. Vienuolio kūrinių ir Binkio „Atžalyno“.

Vilniaus operos ir baleto grupė 1984 m. vas. mėn. gastroliavo Švedijoje. Sostinėje Stockholme buvo 7 pastatymai.

Repertuaras įvairus: iš S. Prokofjevo „Romeo ir Julijos“, Čaikovskio „Miegančios gražuolės“, J. Pakalnio „Sužadėtinės“, Juzeliūno „Ant marių kranto“, Rekašiaus „Amžinai gyvi“ ir kt.

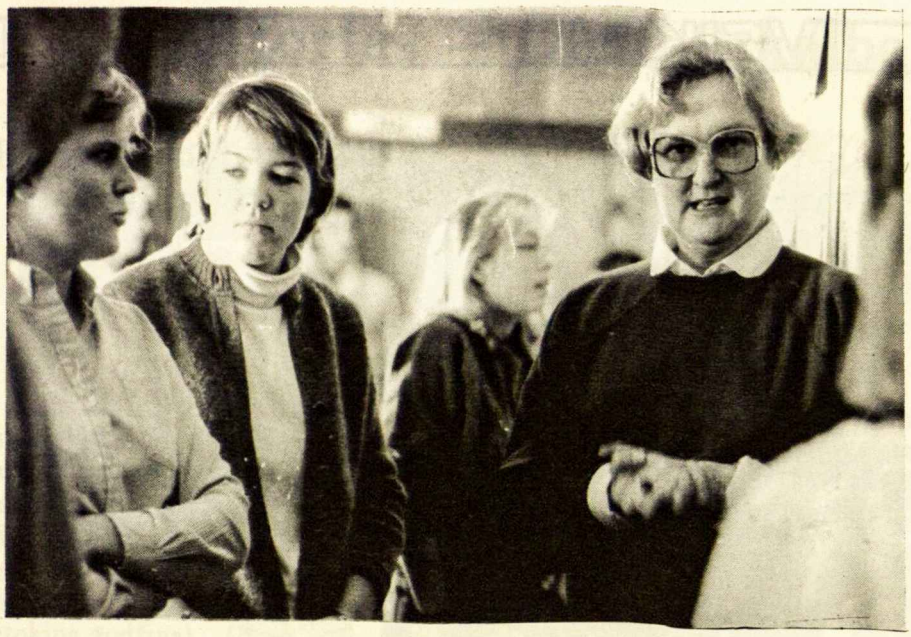

Moksleivių žiemos kursuose pasibaigus paskaitai — diskusijos: Indrė Čiuplinskaitė, Rasa Raišytė, Audra Venclovaitė, ir paskaitininkė Lilė Gražulienė.

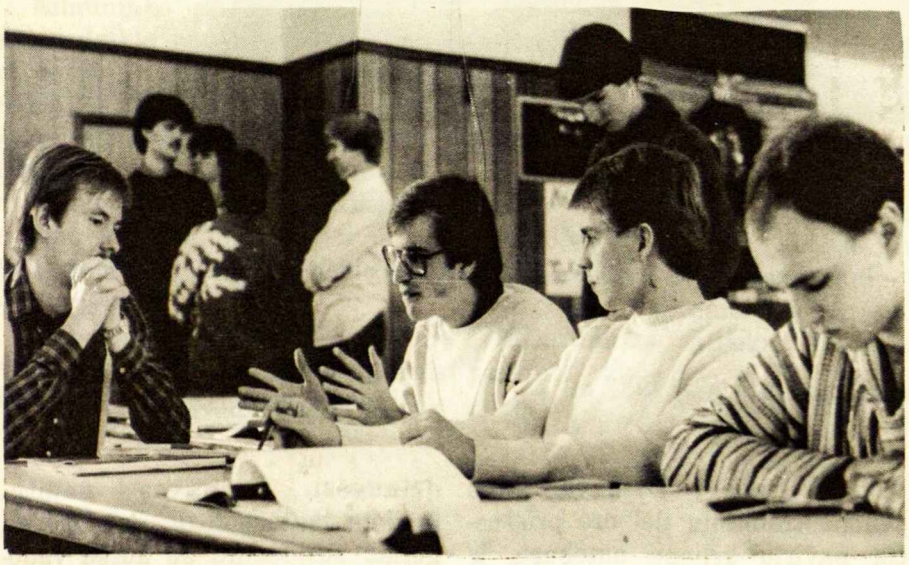

Diskusijų būrelis: Vilius Dundzila, Algis Sodonis, Liudas Vencloas, ir Darius Čiuplinskas.

Spaudos apžiūrėjimas: Viktoras Puodžiūnas, Gytis Liulevičius, dr. Vytautas Vygantas, Aldis Barškėtis, ir Aras Tijūnėlis.

patarimu. Vakarop jie susiskirstė į diskusijų būrelius ir ruošėsi vakarinei programai — vaidinimų vakarui. Buvo daug pasirodymų — juokingų ir rimtų. Ypač geras vaidinimas apie žmogaus pasaulėžiūros brendimą nuo vaikystės iki senatvės.

Trečiadienio rytą daug stovyklautojų dejavo, kad vadovai vertė miegalius iš lovų ir liepė galimai šilčiau apsirengti. Kai paskutinis tinginys buvo pažadintas, visi vyko į lauką trumpai susikaupti ir pagalvoti apie dienos temą — religiškumą — katalikiškumą. Šalto oro pažadinti stovyklautojai atidžiai klausėsi Viliaus Dundzilo ir kitų vadovų paskaitų. Vilius aiškino, kaip pažiūrų lūžyje gimė ateitininkų organizacija; stovyklautojai diskutavo kaip mūsų idealai buvo naikinami praeityje ir kas juos naikina dabar.

Vakarienė buvo nekantriai laukiama, nes kugelis labai lėtai kepė. Laukdami Sauliaus Šoliūno ir Andriaus Pabedinsko paruoštos vakarienės, kursantai piešė plakatus paskaitų temomis. Pasotinti kugeliu, stovyklautojai vyko į lauką truputį padūkti, sniegu pasimėtyti. Vakarą stovyklautojai praleido atskirai; merginos užkandžiavo, kalbėjosi ir skaitė ištraukas iš „Modernios mergaitės“, o berniukai sėdėjo prie židinio, šildėsi ir valgė.

Ketvirtadienį moksleiviai nagrinėjo du svarbius ateitininkų principus: inteligentiškumą ir visuomeniškumą. Apie inteligenciją kalbėjo dr. Vygantas. Kiekvienas klausytojas atkreipė dėmesį į dr. Vyganto aiškinimą apie inteligencijos ir intelekto skirtumus. Taip pat ir į būdus platinti Kroniką. Po pietų patys kursantai skaitė savo paskaitas apie visuomeniškumą.

Vakare buvo proga susikaupti. Nors a.a. kun. Ylos jau nebebuvo su mumis, susikaupime buvo jaučiamas jo artumas ir šypsena. Pats susikaupimas buvo padalintas į tris dalis: draugystė su savim, su kitais ir su Dievu. Buvo gera proga pagalvoti apie praeitį, įsigilinti į dabartį ir mąstyti apie ateitį. Susikaupimas buvo palydimas įvairiais skaitymais, maldomis ir giesmėmis.

Nepajutom, kaip greit atėjo

penktadienis. Paskaitas apie šeimyniškumą ir tautiškumą skaitė Lilė Gražulienė ir Arvydas Žygas. Viena dalis Lilės Gražulienės paskaitos ypač domino stovyklautojus: ,,Kaip mes renkamės gyvenimo partnerius". O Arvydo paskaitą palydėjo vaizdžios skaidrės ir liaudies dainos.

Paskutinį kartą šiuose kursuose susitiko diskusijų būreliai. Vakarinėje programoje buvo paskelbtas „pasiutvakaris", tai vėliavėlių žaidimas ir Arvydo pravesti tautiniai šokiai.

Kur ta savaitė dingo? Jau ir šeštadienis — paskutinė kursų diena. Andrius Kazlauskas baigė paskaitų ciklą kalbėdamas apie ateitininkų misiją. Po pietų vyko MAS suvažiavimas, kuriam pirmininkavo Milda Palubinskaitė ir Audrius Polikaitis, o sekretoriavo Algis Sodonis ir Živilė Tomkutė. Po kuopų pranešimų buvo diskusijos apie MAS CV. Nutarta sudaryti naują valdybą ir pakviesti Dalią Katiliūtę-Boydston pirmininkės pareigoms. Taip pat buvo pasiūlyta siųsti įvairius pasveikinimus, vieną net popiežiui, o kitą — Lietuvos jaunimui. Paskutinis pasiūlymas lietė Neringos stovyklą. Pasiūlyta šiais metais atšaukti stovyklą dėl mažėjančio stovyklautojų skaičiaus. Premijos pasižymėjusiems moksleiviams stovykloje buvo išdalintos ir sugiedotas ateitininkų himnas. Suvažiavimas baigėsi. Likusią popietės dalį stovyklautojai praleido pildydami anketas, forografuodami ir tvarkydamiesi. Po iškilmingos ir labai skanios vakarienės buvo talentų vakaras.

Rūta Končiūtė ir Vida Kuprytė pravedė vakaro programą, kurioje labiausiai pasižymėjo Vytas Čiuplinskas ir Algis Sodonis, kurie įrodė, kad yra sunku iš dviejų žmonių sudaryti vieną asmenį.

Kas būtų naujieji metai be šokių? Energingi kursantai būtų visą naktį šokę jei vadovai nebūtų varę ilsėtis.

Kokia puiki savaitė! Nors kartais buvo sunku atidžiai klausytis ir vesti užrašus, kartais nejauku vadovams raginant: „Lavinkit liežuvius lietuviškai", daug išmokom, daug draugysčių užmezgėm ir pasiryžom: „Stosime drąsiai į kovą garbingą, dirbsim, kovosime dėl Lietuvos!".

Rūta Stroputė

Stulginskio kuopa nesnaudžia

Gruodžio pradžioj, dar prieš Žiemos kursus, Stulginskio kuopa rinkosi Tijūnėlių namuose. Buvo atvažiavęs kun. A. Saulaitis papasakoti kuopai apie jo nuotykius Italijoje. Jis rodė skaidres iš įvairių vietovių, pasakojo apie susitikimą su Popiežium ir atsakinėjo susidomėjusių narių klausimus.

Vėliau nariai ir svečiai pasivaišino. Bet, kadangi susirinkusieji buvo dar alkani, išvažiavo į ,,Jo-Jo's" restoraną. Tačiau nesėkmė visur lydėjo: „Jo-Jo's" neturėjo užtenkamai didelį pasirinkimą gardumynų, tai visi perėjo į įvairumais pasižymintį „Burger King". Tuo ir baigėsi susirinkimas.

Sausio gale buvo susirinkimas pas Venclovus. Linas Palubinskas atvažiavo pakalbėti apie Kroniką ir jos reikšmę. Daug klausimų buvo iškelta apie Kronikos vertę ir naudą. Visi nusprendė, kad Kronika yra reikalinga. Po paskaitos kuopa turėjo diskusijas apie kuopos problemas. Buvo apkalbėta keliavimo sunkumai ir kuopos veikla. Vėliau visi pėsti išėjo į Poppin Fresh" restoraną. Bet ir vėl nesėkmė mus lydėjo — nebuvo užtenkamai laisvų vietų. Paėjom toliau į „McDonald's".

Girdėjau, kad ateinantis susirinkimas bus pas Vitą Žukauskaitę, 427 Bonnie Brae Rd., Hinsdale, (986-0289), penktadienį, kovo 9 dieną, 7:30 v. vakare.

Aras Tijėnėlis

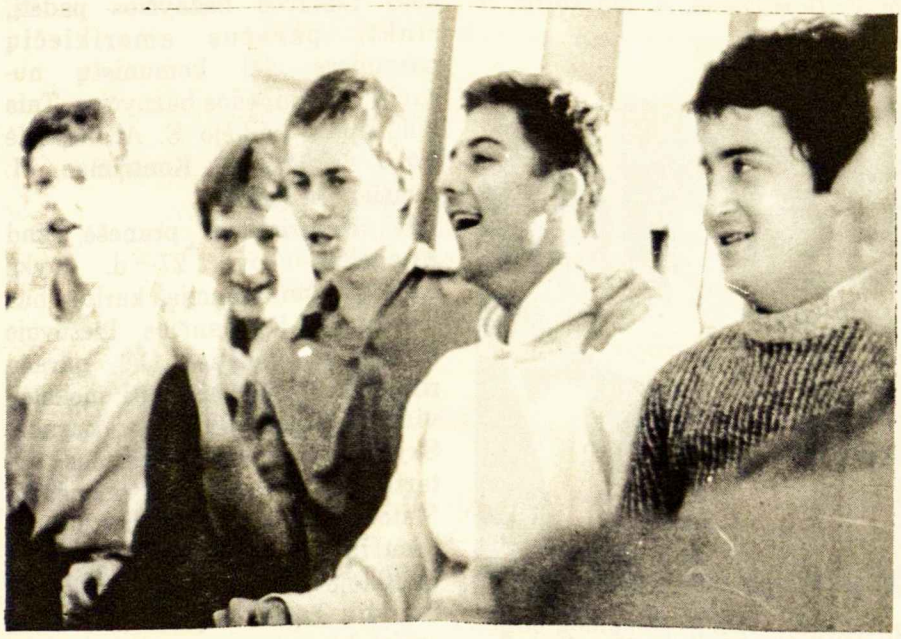

Seka žiemos kursų paskaitą: Gytis Liulevičius, Andrius Gražulis, Ramūnas Balčiūnas, Kovas Palubinskas ir Vytas Šulaitis.

Lipniūniečiai kepė spurgas

1984 m. kovo 2 d. Čikagos kun. Alfonso Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopa suruošė užgavėninį pobūvį — spurgų vakarėlį.

Ne - ne, ne tik spurgos buvo, bet ir „Į Marquette parki" — „muilo opera", parašyta ir režisuota Rasos Šoliūnaitės.

Pagrindinius vaidmenis atliko Bernardas — Audrius Polikaitis, Barbora — Aušra Jasaitytė, Šarvūnas — Gytis Liulevičius, Svajonė — Rima Stroputė, Bjurgis — Marius Katilius-Boydstun.

Kiti vaidintojai ir choristai buvo: Audrė Budrytė, Rima Polikaitytė, Lina Šliažaitė, Andrėja Kaminskaitė, Lidija Bilutė, Algis Sodonis, Aldis Barškėtis, Viktoras Puodžiūnas, Stepas Puodžiūnas,

Rimas Lukošiūnas, Paulius Bindokas.

Programa šauni, visiems patiko.

Besivaišinant atžygiavo ir Dielininkaičio kuopos jaunučiai, demonstruodami Užgavėnių kaukes.

Puikios vaišės, gražus šokantis jaunimas, maloni, ateitininkiška nuotaika. Būtų dar maloniau, jei būtų apkūrenta salė.

Aušra

Metinis sendraugių susirinkimas

Los Angeles ateitininkai sendraugiai savo metiniam susirinkimui vasario 12 d. suvažiavo į Mindaugo ir Violetos Gedgaudų namus, Newhall, CA. Susirinkimą malda pradėjo prel. P. Celiešius.

Vėliau prel. Celiešius kalbėjo apie šv. Kazimierą, Jogailos vaikaitį. Praėjusių metų pabaigoje miręs skyriaus narys a.a. Antanas Gulbinskas buvo prisimintas malda, kurią pravedė prel. P. Celiešius.

Susirinkimui pirmininkauti buvo pakviesta R. Kontrimienė, sekretoriauti — R. Bureikienė. Skyriaus pirmininkas J. Motiejūnas pranešė apie praėjusių metų veiklą, kuri buvusi labai gyva. Be dažnų eilinių susirinkimų buvo: Šeimos šventė, iškilmingai paminėta kun. S. Ylos mirties sukaktis; prisimintas prof. A. Maceina 75 m. sukakties proga; ateitininkai surengė gegužinę viename Glendale parke; turėjo adventinį susikaupimą dr. Z. Brinkio namuose. Didžiausias praėjusių metų užmojis — išleisti Vytės Nemunėlio rinktinę vaikams „Mažųjų dienos".

dar prieš Velykas.

Apie kasos padėtį pranešė iždininkas p. Grušas, smulkiai nurodydamas išlaidas ir pajamas. Iždininko darbas žymiai padidėjęs, nes jam tenka tvarkyti ir leidžiamos rinktinės lėšas. Tam reikalui jau surinkta daugiau 6,000, įskaitant ir narių paskolintus 1,600 dol.

Apie rugpjūčio 18 - 26 d. Twin Peaks vietovėje numatytą moksleivių ateitininkų stovyklą, negalint susirinkime dalyvauti jaunimo reikalų vadovui, pranešė pirm. J. Motiejūnas. Kontrolės komisijos vardu kalbėjo J. Medžiukas.

Į skyriaus valdybą perrinkti ir pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Motiejūnas, vicepirm. A. Audronienė, sekret. R. Bureikienė, ižd. P. Grušas ir jaunimo reikalų vadovas J. Raulinaitis. Į kontrolės komisiją: dr. Z. Brinkis, I. Medziukas ir prof. F. Palubinskas.

Pranešta, kad ateitininkų Šeimos šventė bus bal. mėn. 29 d.

Einamuose reikaluose pasisakyta išeiti daugiau į viešumą, kelti Lietuvos bažnyčios padėtį, rinkti parašus amerikiečių parapijose dėl komunistų nusavintos Klaipėdos bažnyčios. Tais klausimais kalbėjo E. Arbas, Alė Rūta Arbienė, R. Kontrimas, M. Grušienė ir kiti.

R. Kontrimienė pranešė, kad Anaheime kovo 27 d. įvyks Katalikų konferencija, kurioje bus iškelta ir kenčiančios Lietuvoje Bažnyčios padėtis. Dėl parašų rinkimo ji siūlė surengti moksleiviams trumpalaikius kursus. Skyriaus narių susirinkimus nutarta kviesti kas trys mėnesiai. Malonu, kad į Ateitininkų sendraugių veiklą įsijungė Santa Monikoje apsigyvenę daktarai Starkai, kurie dalyvavo ir šiame susirinkime.

Ig. M.

Partizano Daumanto kuopos narių tėveliai: E. Vasiliauskas, J. Maurukienė, J. Vasiliauskienė, kuopos globėja V. Damušienė, A. Mockaitis, ir A. Kazlauskas „šildosi" kuopos žiemos iškyloje.

Studentų Ateitininkų sąjungos centro valdyba: Algirdas J. Lukoševičius, Paulius Gudelis, Darius Kudžma, Linas Palubinskas, Henrikas Šatinskas, ir Arūnas Pemkus.

Jaunimo konkursas apie šv. Kazimierą

Šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimo komitetas pavedė *Ateities* žurnalo redakcijai skelbti konkursą jaunimui apie šv. Kazimierą.

KONKURSE gali dalyvauti jaunimas nuo 15 iki 30 metų amžiaus.

TEMA: Rašinių tema turi būti apie šv. Kazimierą bei jo reikšmę mums šiandien.

ŽANRAI: Rašinių žanrai gali būti įvairūs: proza, poezija, straipsnis ir kt.

MECENATAS: Kun. dr. Juozas Prunskis skiria 1000 dolerių sumą premijoms.

PREMIJOS: Konkurso kūrinių vertinimo komisija turi pilną teisę padalinti 1000 dol. sumą savo nuožiūra premijoms pagal dalyvių amžių, žanrus ir kt.

RAŠINYS pasirašomas slapyvardžiu, nurodant ir autoriaus,-ės amžių. Autoriaus,-ės slapyvardis, tikroji pavardė ir vardas bei adresas ir telefonas užrašomi ant atskiro lapelio, kuris įdedamas į mažą voką. Mažas vokas užklijuojamas ir kartu su rašiniu, įdėjus į didesnį voką, siunčiamas adresu: JAUNIMO KONKURSUI, 7430 South Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

TERMINAS. Visi rašiniai vertinimo komisiją turi pasiekti iki 1984 m. liepos 10 d. vidurnakčio.

PREMIJŲ LAIMĖTOJAI bus paskelbti Lietuvių Katalikų Kongrese 1984 m. rugsėjo 1-2 d. Toronte.

PREMIJUOTI RAŠINIAI tampa Šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimo komiteto nuosavybe ir bus atspausdinti „Ateities" žurnale. Nepremijuoti rašiniai autoriams negrąžinami, bet gali būti spausdinami susitarus su jais.

KONKURSO vertinimo komisijos narių pavardės bus paskelbtos vėliau.

Ateities redakcija

ALp(LKA)1786
1984, Nr.3

90.725.225